

УПФ “ДСК – РОДИНА”

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2021 година

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Надзорен съвет:

Виолина Маринова Спасова – председател
Чаба Наги – член
Янаки Севастиянов Янакиев- член

Управителен съвет:

Боян Филипов Стефов– председател
Диана Дечева Митева-член на УС
Николай Иванов Марев – член и главен изпълнителен директор
Румяна Боянова Сотирова –член и изпълнителен директор
Михаил Петров Сотиров – член и изпълнителен директор

Адрес за кореспонденция:

гр. София, пощенски код: 1303
бул. „Александър Стамболийски” № 101, МОА София, София Тауър, ет.4

www.dskrodina.bg

Банка-попечител:

„Алианц Банк България” АД

Инвестиционни посредници:

„Райфайзенбанк (България)” ЕАД
„Уникредит Булбанк” АД
„Първа Финансова Брокерска Къща” ООД
„Адамант кепитъл партньърс” АД
„Ситигруп глобъл маркетс лимитед”
„Ситигруп глобъл маркетс юрп АГ”
„София интернешънъл секюритиз” АД
„Ситибанк Европа” АД клон България КЧТ
„Елана Трейдинг” АД

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА

УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „ДСК-РОДИНА”

ЗА 2021 ГОДИНА

I. Обща информация за фонда

Универсален пенсионен фонд „ДСК-Родина“ (наричан по-долу за краткост УПФ „ДСК – Родина“ или Фонда) е регистриран по фирмено дело №1779/2001. С решение на Софийски градски съд от 29.12.2003 г. наименованието на фонда е променено на УПФ „ДСК – Родина“. Седалището и адресът на управление на Фонда е: София 1303, бул. „Ал. Стамболийски“ №101, Мол София, София Тауър, ет.4.

Фондът е самостоятелно юридическо лице, което се управлява от Пенсионноосигурителна компания „ДСК – Родина“ АД („Компанията“ или „ПОК“) на основание Лицензия №04 от 03.10.2000г. за извършване на дейност по допълнително социално осигуряване, издаден от Държавната агенция за осигурителен надзор и разрешение за управление на универсален фонд № 343 – УПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор (КФН). Фондът няма органи на управление и служители, представлява се от Компанията чрез нейните изпълнителни директори.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. На осигуряване в Универсален пенсионен фонд подлежат всички лица, родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени по реда на Част първа на Кодекса за социално осигуряване, с изключение на тези, които са избрали да се осигуряват във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване. Осигуряването се осъществява на капиталово покривен принцип на базата на дефинирани вноски - месечни парични осигурителни вноски, в размер определен в Кодекса за социално осигуряване.

Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда. Индивидуалните партиди се водят в левове и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Тя се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

Банка-попечител и инвестиционни посредници

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията има сключен договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда и осъществява контрол върху нарежданията на Компанията за разпореждане със средствата на Фонда. Банка-попечител на УПФ „ДСК – Родина“ е ТБ „Алианц Банк България“ АД.

Сделките с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда, се извършват чрез лицензирани инвестиционни посредници, с които Компанията е сключила договори от името на Фонда.

Финансов надзор

Надзор върху управлението на Фонда се осъществява от Комисия за финансов надзор - специализиран държавен орган с правомощия да регулира и осъществява надзор на капиталовия, застрахователния и пазара на допълнителното пенсионно осигуряване (www.fsc.bg).

Съвместен финансов одит

Годишните финансови отчети на Компанията и Фонда задължително се проверяват и заверяват съвместно от две одиторски дружества, които са регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит в България. През отчетната финансова година за одитори на Компанията и Фонда бяха избрани „Ърнст и Янг Одит“ ООД и „АФА“ ООД - едни от водещите организации в страната, предоставящи професионални услуги в сферата на одита.

Услугите и възнагражденията на съвместните регистрирани законови одитори се поемат от ПОК в съответствие с нормативните изисквания.

II. Пазарен дял

По брой осигурени лица

Към 31 декември 2021 г. УПФ „ДСК-Родина“ достига **17.79 %** пазарен дял по брой осигурени лица. Това представлява нарастване с **132 базисни точки** спрямо 31.12.2020 г., което е най-високото за пазара през 2021 г.

В следващата таблица е представена сравнителна информация за пазарните дялове на пенсионноосигурителните дружества по брой лица в управляваните универсални фондове и за изменението им спрямо предходната година, на база обобщена предварителна информация от уеб сайта на КФН.

Наименование на универсален пенсионен фонд	31.12.2021 г. (в %)	31.12.2020 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
УПФ „Доверие“	25.61	25.55	0.06
УПФ „Съгласие“	10.12	10.53	-0.41
УПФ „ДСК-Родина“	17.79	16.47	1.32
ЗУПФ „Алианц България“	19.87	20.37	-0.50
„УПФ ОББ“	8.80	8.98	-0.18
УПФ „ЦКБ - Сила“	8.17	8.50	-0.33
„УПФ - Бъдеще“	5.29	5.28	0.01
УПФ „Топлина“	2.48	2.35	0.13
УПФ „Пенсионноосигурителен институт“	1.87	1.97	-0.10

По управлявани активи

Към 31 декември 2021 г. УПФ „ДСК-Родина“ достига **19.32 %** пазарен дял по активи, което представлява нарастване със **125 базисни точки** спрямо 31.12.2020 г.

В следващата таблица е представена сравнителна информация за пазарните дялове на всички универсални фондове по размер на нетните активи и за изменението им спрямо предходната година, на база обобщена предварителна информация от уеб сайта на КФН:

Наименование на универсален пенсионен фонд	31.12.2021 г. (в %)	31.12.2020 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
УПФ „Доверие“	25.76	25.64	0.12
УПФ „Съгласие“	9.83	10.58	-0.75
УПФ „ДСК-Родина“	19.32	18.07	1.25
ЗУПФ „Алианц България“	20.61	20.96	-0.35
„УПФ ОББ“	10.74	10.77	-0.03
УПФ „ЦКБ - Сила“	8.74	9.02	-0.28

Наименование на универсален пенсионен фонд	31.12.2021 г. (в %)	31.12.2020 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
„УПФ - Бъдеще“	2.65	2.59	0.06
УПФ „Топлина“	1.31	1.29	0.02
УПФ „Пенсионноосигурителен институт“	1.04	1.08	-0.04

III. Осигурителна дейност

Общ брой осигурени лица

Към 31 декември 2021 г. в УПФ „ДСК-Родина“ членуват 689 557 осигурени лица, за които има преведена поне една осигурителна вноска. През 2021 г. броят на осигурените лица е нараснал нетно с 55 397 лица или със 8.74 % спрямо края на 2020г. Съгласно публикуваната предварителна информация на уеб сайта на КФН, през същия период пазарът по допълнително задължително пенсионно осигуряване в УПФ е нараснал нетно с 26 080 лица или с 0.68 % спрямо края на 2020 г. Нетният ръст на осигурените лица през 2021 г. на УПФ „ДСК-Родина“ представлява 212.41 % от нетния ръст на пазара.

Лица, постъпили във фонда

Привличането на осигурени лица чрез прехвърляне от други универсални фондове, управлявани от други пенсионноосигурителни дружества беше приоритетно направление на търговската дейност през отчетната година. Броят на лицата, постъпили през 2021 г. във Фонда чрез прехвърляне от други универсални фондове е 92 572 лица, със 37.16 % повече от 2020 година (67 491 бр.).

Броят на новоосигурените лица (направили първоначален избор или служебно разпределени във Фонда поради неупражнено право на личен избор) е съответно 7 948 лица, спрямо 7404 лица за предходната година. Това представлява 10.34 % дял от пазара на новоосигурени лица (според оповестената предварителна информация на уеб сайта на КФН).

През 2021 г. 106 лица са възобновили осигуряването си във Фонда (от Държавното обществено осигуряване) по реда на чл.124а от КСО.

Лица, напуснали фонда

През 2021 г. общо 45 443 лица са напуснали Фонда, спрямо 31 861 през 2020 г. Разпределението на напусналите лица по причини за преустановяване на участието им във Фонда е както следва:

- 34 944 лица са променили участието си и са прехвърлили средствата си в друг универсален фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество;
- 6 198 лица са променили осигуряването си по реда на чл.4б от КСО, като са избрали да се осигуряват изцяло във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване;
- 3 928 лица са с преустановено участие поради настъпил осигурителен случай „смърт“ и упражнени права на наследниците;
- 28 лица са получили средствата си по реда на чл. 167а, ал.2 от КСО
- 48 лица са с прехвърлени средства към ФИПП за изплащане на пожизнени пенсии
- 297 лица са с прехвърлени средства към ФРП за получаване на разсрочени пенсии

Постъпления от осигурителни вноски

През отчетния период постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 320 179 хил. лв., като за сравнение през 2020 г. те са 261 262 хил. лв. или през 2021 г. е отчетен 22.55 % ръст на тези постъпления.

Прехвърлени средства от/към други УПФ

През 2021 г. в УПФ „ДСК-Родина“ от други универсални пенсионни фондове са прехвърлени общо средства в размер на 360 687 хил. лв., а прехвърлените средства от Фонда към други универсални пенсионни фондове са в размер на 138 130 хил. лв. Нетният резултат от прехвърлените средства от и към други УПФ е положителен в размер на 222 557 хил. лв., спрямо 125 674 хил. лв. за 2020 г., което представлява 77.09 % ръст за отчетната година.

Среден размер на постъпилите вноски

Съгласно обобщената предварителна информация от уеб сайта на КФН, средният размер на месечните постъпления в УПФ „ДСК-Родина“ на едно осигурено лице за 2021 г. представлява 99,34 % от средния размер за целия пазар, докато за 2020 г. този размер е представлявал 99.50 % от средното ниво за пазара.

Среден размер на натрупаните средства на едно осигурено лице

Въпреки, че средният размер на постъпилите вноски в УПФ „ДСК-Родина“ е малко под средното ниво на пазара, средният размер на натрупаните средства по партидата на едно осигурено лице превишава средното пазарно ниво. Към 31.12.2021 г. средният размер на натрупаните средства на едно осигурено лице във Фонда е 4 691.79 лв., което представлява 108.63 % от средния размер за целия пазар (4 319.02 лв.). Индивидуалният размер на натрупаните средства по партидите на осигурените лица зависи от множество фактори, основните от които са: продължителност на осигурителния период, размер на осигурителната вноска, редовното постъпване на вноските във фонда, удържаните такси, постигнатата доходност.

Прехвърлени средства от/към Държавното обществено осигуряване

През 2021 г. към системата на Държавното обществено осигуряване са прехвърлени средства в размер на 51 020 хил. лв. / в т.ч. по реда на чл. 4 б от КСО - 46 105 хил. лв., по реда на параграф 9 – 4 915 хил. лв./, а по реда на чл. 124а от КСО на Фонда са възстановени средства в размер на 876 хил. лв.

Прехвърлени средства към пенсионни схеми в Европейския съюз.

През 2021 г. няма прехвърлени средства от Фонда към пенсионни схеми в Европейския съюз.

Изплатени средства на осигурени лица и наследници

Изплатените средства на осигурени лица и наследници от Фонда през 2021 година са общо 9 575 хил. лв., разпределени както следва: 14 хил. лв. са еднократно изплатени средства на осигурени лица, придобили право на пенсия, 825 хил. лв. са еднократни плащания при настъпил осигурителен случай инвалидност и 8 736 хил. лв. са изплатените суми на наследници на починали осигурени лица.

През 2021 г. със създаването на Фонд за изплащане на пожизнени пенсии и Фонд за изплащане на разсрочени плащания от УПФ са прехвърлени:

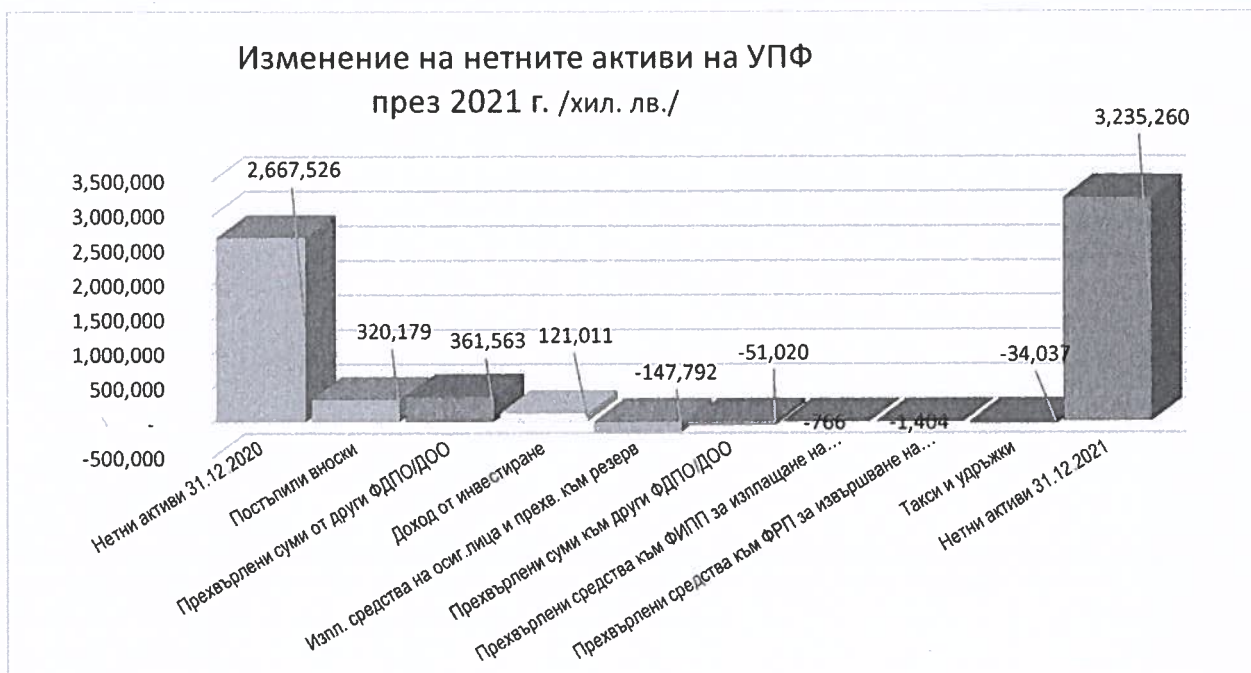
- 766 хил. лв.- прехвърлени средства към ФИПП за изплащане на пожизнени пенсии
- 1 404 хил. лв.- прехвърлени средства към ФРП за изплащане на разсрочени плащания

IV. Нетни активи

Към 31 декември 2021 г. нетните активи на УПФ „ДСК-Родина“ са в размер на **3 235 260 хил. лв.** От началото на годината е реализирано нарастване на нетните активи на фонда с **567 734 хил. лв.**, което представлява ръст от **21.28 %** спрямо 31 декември 2020 г.

Изменението на нетните активи на фонда по елементи през 2021 година е представено в следващата графика:

V. Инвестиционна дейност

Изминалата 2021 може да се определи като една динамична и изпълнена с обрати година. Капиталовите пазари отчетоха повишения, след като централните банки оставиха монетарните си политики достатъчно отслабени, с цел да стимулират икономиката в среда на глобална пандемия. За разлика от предходните години, ваксините и по-ясните здравни протоколи спомогнаха бизнеса да функционира все по-близко до обичайните си нива от преди пандемията.

Основните пазари се повишиха, като глобалния индекс MSCI World отчете ръст от 20.1%. За поредна година американските индекси бяха сред водещите, като S&P500 завърши годината на нива от 4766 пункта или ръст от 26.8%. Погледната повърхностно годината бе добра за пазара на акции, но трябва да се отбележи, че бяхме свидетели на резки междусекторни ротации. Те бяха провокирани от различните очаквания и настроения сред пазарните участници. Отслабването на отделните вълни на пандемията водеше до позитивни настроения и ръст при акциите на цикличните сектори и обратно. Новините за евентуално ново затваряне водеха до разпродаването им и пренасочване на инвестициите към дефанзивни компании. Пазарът се запита, оправдани ли са текущите цени на акциите на технологичните компании на базата на икономическата рационалност. Същевременно изникнаха и въпроси като: не са ли подценени традиционни компании, като банките при очакване за повишение на основните лихви през идните години или пък компаниите добиващи базови суровини, чиито цени растяха почти през цялата година.

Повишението в цените на тези традиционни индустрии доведе до по-силно представяне на показателите, които съдържат такива акции – S&P40 се повиши с 28.9%, докато немският DAX отчете ръст от 15.8%, но той не съдържа в себе си акции от добивни компании, а теглото на финансовия сектор е сравнително малко. Широкият Stoxx600 се повиши с малко над 22%.

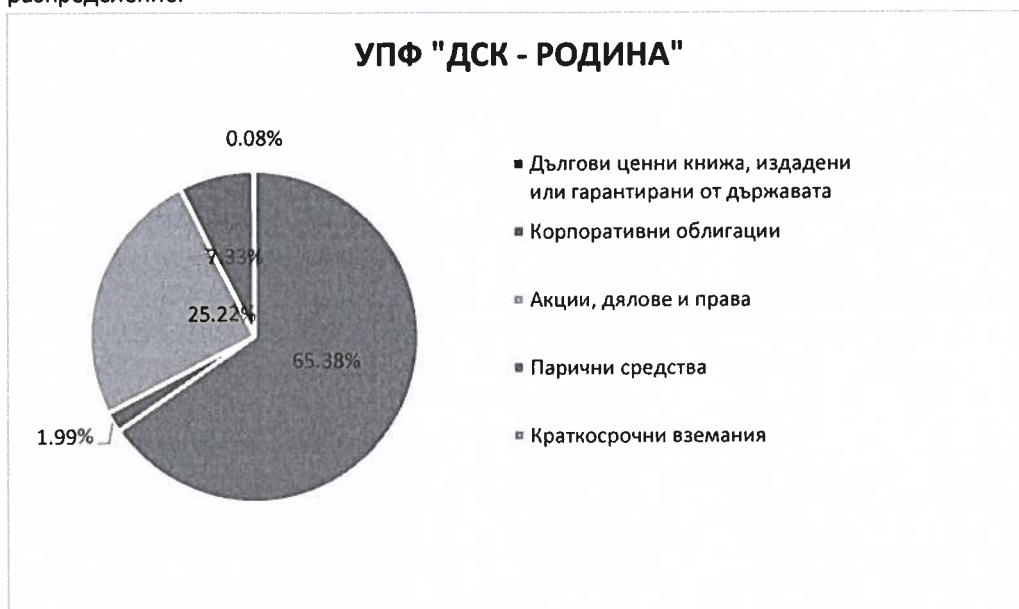
Японският пазар беше сред най-слабите, като NIKKEY остана с ръст от едва 4.9%. Властите не успяха ефективно да се справят с COVID-19 и се наложи да се предприемат по-драстични мерки, което доведе до страх от по-бавно възстановяване. Освен това страната беше в политическа турбуленция със смяната на

политическия връх, а от там това доведе до липса на яснота, дали и как ще продължат монетарните стимули в страната, които имаха определяща роля при представянето на пазара през последните години.

Разпределение на активите

Средствата на Фонда са инвестирани във високоликвидни активи, търгувани на българския и чужди пазари, с превес на чуждестранните инвестиции. Към 31.12.2021 г. активите на УПФ имат следното разпределение:

Структура на инвестиционния портфейл

В таблицата по-долу са представени компонентите на инвестиционния портфейл по видове финансови инструменти и техния дял от балансовите активи на Фонда. В годишния финансов отчет на Фонда е представена по – подробна информация по отношение на структурата на управлявания портфейл.

Инвестиционни инструменти	31.12.2021 г.		31.12.2020 г.	
	Балансова стойност (в хил. лв.)	Отн. дял в %	Балансова стойност (в хил. лв.)	Отн. дял в %
Финансови активи, издадени в Република България, в т.ч.	342 830	10.58	320 212	11.97
<i>Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата</i>	<i>263 593</i>	<i>8.13</i>	<i>250 868</i>	<i>9.37</i>
<i>Корпоративни облигации</i>	<i>5 082</i>	<i>0.16</i>	<i>4 572</i>	<i>0.17</i>
<i>Акции, дялове и права</i>	<i>74 155</i>	<i>2.29</i>	<i>64 772</i>	<i>2.42</i>
Чуждестранни финансови активи, в т.ч.	2 657 972	82.01	2 088 164	78.03
<i>Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата</i>	<i>1 855 376</i>	<i>57.24</i>	<i>1 438 361</i>	<i>53.75</i>
<i>Корпоративни облигации</i>	<i>59 416</i>	<i>1.83</i>	<i>21 548</i>	<i>0.81</i>
<i>Акции, дялове и права</i>	<i>743 180</i>	<i>22.93</i>	<i>628 255</i>	<i>23.48</i>
Парични средства	237 722	7.33	264 044	9.87
Вземания, в т.ч.	2 600	0.08	3 763	0.13
<i>Вземания, свързани с договори за валутен форуърд</i>	<i>1 219</i>	<i>0.04</i>	<i>2878</i>	<i>0.11</i>
Балансови активи общо	3 241 124	100.00	2 676 183	100.00

Нетен резултат от инвестиране

През отчетния период реализираният нетен резултат от инвестиране на активите на УПФ „ДСК – Родина“ е положителен в размер на 121 011 хил. лв., през 2020 г. реализираният резултат също е положителен в размер на 87 735 хил. лв.

Нетен резултат от инвестиране по елементи	2021 (в хил. лв.)	2020 (в хил. лв.)
Нетни приходи от лихви	17 936	15 021
Нетни печалби от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	55 907	108 236
Нетни печалби/ (загуби) от сделки с финансови активи	(744)	4 198
Приходи от дивиденди	8 314	9 229
Нетни (загуби)/ печалби от валутна преоценка	40 149	(48 401)
Други приходи	155	-
Други разходи	(318)	(176)
Разходи за обезценка	(388)	(372)
Общо реализирана нетна печалба	121 011	87 735

Доходност

В таблицата по-долу е представена реализираната доходност на универсалните пенсионни фондове на годишна база, изчислена за двадесет и четири месечен период назад (31 декември 2019 г. – 31 декември 2021 г.) съгласно обобщена информация от КФН.

Наименование на универсален пенсионен фонд	Доходност
УПФ „Доверие“	2.98 %
УПФ „Съгласие“	1.37 %
УПФ „ДСК-Родина“	3.06 %
ЗУПФ „Алианц България“	3.36 %
„УПФ-ОББ“	3.81 %
УПФ „ЦКБ Сила“	3.06 %
УПФ „Бъдеще“	2.15 %
УПФ „Топлина“	1.71 %
УПФ „Пенсионноосигурителен институт“	1.76 %
Немодифицирана претеглена доходност	2.96 %

VI. Управление на риска

В рамките на инвестиционния процес се извършва постоянен мониторинг, измерване и управление на съвкупността от рискове, свързани с управлението на активите на фонда. УПФ „ДСК - Родина“ е изложен на следните видове риск:

- Пазарен риск
- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация
- Оперативен риск
- Рискове, свързани с COVID-19 пандемията

Пазарният риск има най-голяма относителна тежест в общата съвкупност от рискове, на които са изложени управляваните от Компанията пенсионни фондове. Основните видове пазарен риск, свързан с отделните класове финансови активи са:

- **лихвен** – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент;
- **валутен** – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран във валута различна от лев и евро, поради изменение на обменния курс;
- **ценови риск**, свързан с инвестиции в акции – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на пазарните цени.

Адекватното управление на този риск се подпомага от създадената система от вътрешни лимити - позиционни лимити, Stop-loss лимити, VaR лимити. Лимитите подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от измененията в средата. Прилага се система за ескалация при идентифицирани нарушения на лимити и са определени срокове за предприемане на коригиращи мерки. За управление на пазарния риск се използват разрешените от закона инструменти за намаляване на риска. През отчетната година са сключвани сделки с деривативни инструменти за намаляване на валутния риск в управляваните фондове. За управление на риска от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните от Фонда инвестиции Компанията сключва договори за валутен форуърд. Ефективността на сключените сделки за намаляване на инвестиционните рискове се наблюдава и оценява текущо от отговорните лица и звена. Информация за деривативни финансови инструменти, държани с цел управление на риска е оповестена в Приложение № 6.1 към годишния финансов отчет на Фонда.

Кредитен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност. Кредитният риск произтича основно от дълговите финансови инструменти, свободните парични средства и деривативните договори.

Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения. Управлението на ликвидния риск се осъществява чрез поддържане на парични средства и инвестиции във високоликвидни финансови инструменти.

Законовият риск включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в Кодекса за социално осигуряване и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба при привеждането на портфейла в съответствие с регулаторните изисквания.

Политическият риск произтича от поява на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при Фондът осъществява своята дейност.

Риск от концентрация е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Компанията

управлява пенсионните фондове като прилага мерки за добре диверсифицирани инвестиционни портфейли.

Оперативният риск е свързан с вероятност от възникване на загуба поради неадекватно конструирани или погрешно изпълнени бизнес процеси, човешки грешки, некоректна работа на системите или загуби, дължащи се на външната среда, включително и на правен риск. Измерва се чрез отчитане на претърпените действителни загуби от вече възникнали оперативни събития. Идентифицирането, наблюдението и управлението на оперативния риск се извършва по установения вътрешен ред за докладване и регистриране на възникналите оперативни събития.

Рискове, свързани с COVID-19 пандемията

Изминалата 2021 може да се определи като една динамична и изпълнена с обрати година. Капиталовите пазари отчетоха повишения, след като централните банки оставиха монетарните си политики достатъчно отслабени, с цел да стимулират икономиката в среда на глобална пандемия. За разлика от предходните години, ваксините и по-ясните здравни протоколи спомогнаха бизнеса да функционира все по-близо до обичайните си нива от преди пандемията. Отложеното търсене, поради развитието на COVID-19 се материализира през 2021, което доведе до тесни места в глобалната мрежа от доставки. Цените на превоза по море се повиши рязко, поради липса на контейнери. Производителите на чипове и друга електроника не успяха да отговорят на търсенето от страна на индустрията. Повторното отваряне на фабриките в Азия доведе до ръст в цените на енергоресурсите и в частност, на газта. Световното предлагане на газ се насочи към този регион поради по-високите цени. Междувременно в Европа, ЕС приведе в действие плана за зелен преход, който налага крайни срокове за съществуване на замърсяващи генерации, като ТЕЦ. Европейските производители на електроенергия разчитат на газта за производство ѝ, а бизнеса и населението за отопление. В крайна сметка цената на газта и електроенергията в Европа се увеличила многократно. По-високите цени на енергоресурсите, липсата на ключови ресурси и увеличено търсене подклаждано от отварянето на икономиката и не на последно място - слабата монетарна политика изведе на дневен ред инфлацията. Тя достигна многогодишни върхове, както в европейските страни, така и в САЩ. В рамките на годината, дилема пред инвеститорите беше дали високата инфлация е преходна или ще продължи да се повишава и през следващите години – фактор, който е с голяма тежест при определяне на посоката при капиталовите пазари.

Въпреки всичко, основните пазари се повишиха, като глобалния индекс MSCI World отчете ръст от 20.1%. За поредна година американските индекси бяха сред водещите, като S&P500 завърши годината на нива от 4766 пункта или ръст от 26.8%. Погледната повърхностно годината бе добра за пазара на акции, но трябва да се отбележи, че бяхме свидетели на резки междусекторни ротации. Те бяха провокирани от различните очаквания и настроения сред пазарните участници. Отслабването на отделните вълни на пандемията водеше до позитивни настроения и ръст при акциите на цикличните сектори и обратно. Новините за евентуално ново затваряне водеха до разпродаването им и пренасочване на инвестициите към дефанзивни компании. Пазарът се запита, оправдани ли са текущите цени на акциите на технологичните компании на базата на икономическата рационалност. Същевременно изникнаха и въпроси като: не са ли подценени традиционни компании, като банките при очакване за повишение на основните лихви през идните години или пък компаниите добиващи базови суровини, чиито цени растяха почти през цялата година.

Повишението в цените на тези традиционни индустрии доведе до по-силно представяне на показателите, които съдържат такива акции – CAC40 се повиши с 28.9%, докато немският DAX отчете ръст от 15.8%, но той не съдържа в себе си акции от добивни компании, а теглото на финансовия сектор е сравнително малко. Широкият Stoxx600 се повиши с малко над 22%.

Японският пазар беше сред най-слабите, като NIKKEY остана с ръст от едва 4.9%. Властите не успяха ефективно да се справят с COVID-19 и се наложи да се предприемат по-драстични мерки, което доведе до страх от по-бавно възстановяване. Освен това страната беше в политическа турбуленция със смяната на

политическия връх, а от там това доведе до липса на яснота, дали и как ще продължат монетарните стимули в страната, които имаха определяща роля при представянето на пазара през последните години.

Годината може да се характеризира със сравнително висока волатилност на пазарите на дълг, породена от COVID-19 вълните, възстановяването на икономиката, повишението на инфлацията и риториката на централните банки. Доходността по основните бенчмаркови облигации се движеше в широк диапазон, но цялостната тенденция в рамките на годината бе за нейното повишение и разширяване на суверенните спредове. Тази динамика бе в контраст с благоприятната монетарна политика, насочена към подкрепа на икономиките в отделните юрисдикции.

В рамките на годината Фондът увеличи алокацията към по-рискови емитенти от Централна и Източна Европа, развиващите се страни, както и към корпоративни облигации. След средата на годината и на база на очакванията ни за повишение на лихвените проценти, Фондът намали експозицията си към Германия, Австрия и Нидерландия, като част от свободните средства насочи към краткосрочни ДЦК. Едновременно с това Фондът предприе действия по намаление на дюрацията на портфейла в частта му съставена от емитенти на страни от ЦИЕ и развиващите се пазари.

Оперативна дейност и непрекъсваемост на дейността

В продължение на взетите мерки от предходната година и във връзка с продължаващата епидемиологична обстановка в страната, увеличихме броя на служителите имащи право на отдалечен достъп за работа от къщи чрез VPN достъп до ресурсите от вътрешната мрежа на компанията, както и за обслужване на вътрешнофирмената комуникация чрез алтернативни комуникационни канали. Още от началото на 2021г. бяха приложени подходящи мерки за осигуряване на непрекъснатост на дейността на компанията. Осигурени бяха всички необходими средства и условия за ограничаване на риска за здравето на служителите на компанията при работа в офисна среда, вкл. гъвкаво работно време и работа по график. По отношение на корпоративните устройства от създадената временна ИТ-инфраструктура, обезпечаваша работата от разстояние бяха приложени подходящи мерки за ИТ сигурност. В резултат на приложените мерки беше осигурено безпрепятственото изпълнение на дейността на компанията в извънреден режим на работа, без да са възниквали обстоятелства, представляващи заплаха за непрекъсваемостта на дейността.

Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда

Обемите на дейността на Фонда през 2021 г. не са засегнати съществено от пандемичното положение. През по-голямата част от 2021 г. фондът продължава да бъде във фаза на акумулиране на средства, като изходящите парични потоци са основно плащания към други пенсионни фондове за осигурени лица, решили да прехвърлят партидите и осигуряването си в друг пенсионен фонд или към НОИ. През 2021г. има и изходящи парични потоци във връзка с настъпили осигурителни случаи на осигурени лица придобили право на пенсия. Фондът притежава достатъчно парични средства и високоликвидни финансови активи, които да гарантират нормалното му функциониране. Развитието на финансовите пазари продължава да е във фокуса на наблюдение от страна на ръководството на Компанията и то продължава текущо да следи за поява на инвестиционни и други рискове и респективно на последици от пандемията върху дейността и финансовите резултати на управляваните от нея фондове.

Политиката на Ръководството по отношение измерването и управлението на отделните видове риск е представена по – подробно в годишния финансов отчет на УПФ „ДСК – Родина“.

VII. Цели за управлението на фонда

Основните цели при управлението на УПФ „ДСК – Родина“ през 2022 г. са свързани с:

- нарастване на пазарните дялове по осигурени лица и управлявани нетни активи спрямо останалите универсални пенсионни фондове;
- законосъобразно, професионално и отговорно инвестиране на средствата, акумулирани във Фонда;
- постигане на конкурентна доходност от управлението на средствата на осигурените лица, при поддържане на разумен баланс между риск и възвръщаемост;
- непрекъснато подобряване на качеството на обслужване на осигурените лица и повишаване на дела на дигиталното обслужване.

VIII. Настъпили събития след края на отчетния период

На 24 февруари 2022 г. започналият военен конфликт между Русия и Украйна, който продължава и към датата на издаване на този доклад, води до сътресения на водещите финансови пазари по света. На Руската федерация са наложени икономически санкции от страна на Европейския съюз, САЩ и други държави. Проблемите с веригите на доставка, породени и от пандемията COVID-19, се очаква да се усложнят още повече вследствие на този конфликт на територията на Украйна. Очаква се и значително повишаване на цените на петрола, газа и други суровини, както и повишена инфлация на глобално ниво. Към 31 декември 2021 г. Фондът няма експозиции към Русия или Украйна.

Поради непредсказуемата динамика и развитието на този конфликт, обхващат и ефектите върху дейността на Фонда, респ. за неговата бъдеща дейност, активи и пасиви, е сложно и практически невъзможно да бъдат оценени с точност на този етап. Първоначалната оценка на ръководството е, че не са идентифицирани обстоятелства и фактори, които да поставят под въпрос валидността на принципа-предположение за действащо предприятие.

Освен описаното по-горе, няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет на Фонда.

Дата: 17.03.2022 г.

Главен изпълнителен директор:

/Николай Марев/

Изпълнителен директор:

/Румяна Сотирова/

Одиторско дружество с рег. № 108
„Ърнст и Янг Одит“ ООД
Полиграфия офис център
бул. „Цариградско шосе“ № 47А, ет. 4
София, п. к. 1124

Одиторско дружество с рег. № 15
„АФА“ООД
Ул. Оборище № 38
София, п.к. 1504

Доклад на независимите одитори

До акционерите

На „Пенсионно осигурителна компания ДСК-Родина“ АД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на Универсален пенсионен фонд „ДСК-Родина“ АД („Фонда“), включващ отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2021 година, отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителни приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за нетните активи на Фонда към 31 декември 2021 година и за промените в неговите нетните активи и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Фонда и управляващата го компания ПОК „ДСК-Родина“ АД („Компанията“) в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

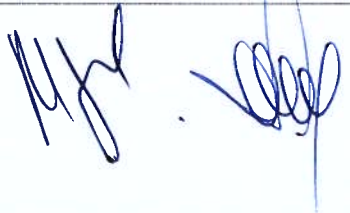
Член на Ърнст и Янг Глобал

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен в таблицата по-долу, описанието на това как този въпрос беше адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

Ние изпълнихме нашите отговорности, описани в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“, в т.ч. по отношение на тези въпроси. Съответно, нашият одит включи изпълнението на процедури, разработени в отговор на нашата оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет. Резултатите от нашите одиторски процедури, включително процедурите, изпълнени да адресират въпросите по-долу, осигуряват база за нашето мнение относно одита на приложения финансов отчет.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Оценка на инвестиции по справедлива стойност</p>	
<p>Оповестяванията на Фонда по отношение на инвестициите по справедлива стойност са включени в Пояснително приложение 2.8.1 Инвестиции на пенсионния фонд, Пояснително приложение 2.8.5 Принципи за оценка по справедлива стойност, Пояснително приложение 4 Използване на счетоводни преценки и предположения и Пояснително приложение 6 Инвестиции по справедлива стойност.</p>	
<p>Портфейлът на Фонда от инвестиции по справедлива стойност, различни от деривативни финансови инструменти, към 31 декември 2021 г. е в размер на 3,000,802 хил. лв., което представлява 92.59% от общата сума на активите на Фонда към тази дата. Тези инвестиции се разглеждат като ключов фактор за промените в нетните активи на Фонда и размера на нетните му активи.</p> <p>Оценката на справедливата стойност на инвестициите на Фонда, които включват предимно държавни ценни книжа, акции и дялове в колективни схеми, се осъществява ежедневно на база на пазарни цени от активни пазари, а за тези, които не се търгуват на активни пазари - чрез прилагане на други оценъчни модели, методи и техники, които обичайно изискват значителен обем от входящи данни. Разработването на</p>	<p>В тази област нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проучващи запитвания, инспекция на документи и анализи за получаване на разбиране относно процеса за определяне на справедлива стойност на инвестициите на пенсионния фонд, както и за пряко свързаните процеси на текущо управление на инвестиционната дейност на Фонда; • Тестване на проектирането, внедряването и оперативната ефективност на избрани уместни контроли, свързани с процеса на оценка на портфейла с инвестиции, включително контроли по входящите данни, приложени при определяне и одобрение на цените за оценка; • Съпоставяне на признатите справедливи стойности на инвестициите на Фонда към 31

входящи данни за моделите, базирани на методите на нетната балансова стойност на активите и на дисконтираните парични потоци, изисква прилагането на значителни преценки и допускания от страна на ръководството.

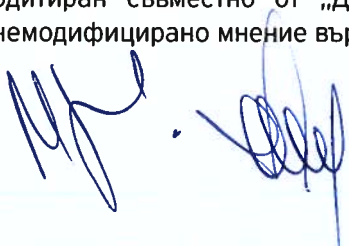
Поради съществената стойност на инвестициите по справедлива стойност, наличието на преценки и допускания, които се изисква да бъдат направени, за да се стигне до оценката им по справедлива стойност, ние сме определили, че тази област е свързана със значителен риск от съществено неправилно отчитане и съответно, представлява ключов одиторски въпрос.

декември 2021 г., които са класифицирани като Ниво 1 и Ниво 2 в йерархията на справедливите стойности, с публично достъпни пазарни цени;

- Подлагане на критичен анализ на оценките на инвестиции на пенсионния фонд, които не са търгуеми на активни пазари. Този анализ включва:
  - оценка на съответствието на моделите за оценка с изискванията на МСФО, приети от ЕС, и общоприетите практики при оценяването;
  - оценка на уместността на съществените основни допускания, заложи при определяне на оценките по методите на нетната балансова стойност на активите и на дисконтираните парични потоци;
- Тестове за точност и пълнота на източниците на ценова информация, входящите данни и параметрите, използвани при определянето на справедливите стойности на инвестициите на Фонда и анализ на адекватността на разпределянето по нива на йерархията на справедливите стойности;
- Получаване на потвърдително писмо от банката-депозитар и равнение на потвърдените номинални стойности на инвестициите с инвестиционния портфейл на Фонда към 31 декември 2021 г., както и равнение на потвърдените в писмото стойности на сделките с инвестиции през 2021 г. с регистри на Фонда;
- Оценка на уместността, пълнотата и точността на оповестяванията във връзка инвестициите по справедлива стойност, включително относно йерархията на справедливите стойности и движението в рамките на йерархията през годината, спрямо изискванията на МСФО, приети от ЕС.

Други въпроси

Финансовият отчет на Фонда за годината, завършваща на 31 декември 2020 година е одитиран съвместно от „Делойт Одит“ ООД и „АФА“ ООД, които са изразили немодифицирано мнение върху този финансов отчет на 10 март 2021 г.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството на Компанията носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството на Компанията носи отговорност за изготвянето и представянето на този финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Компанията („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания

могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на общественения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други закони и регулаторни изисквания

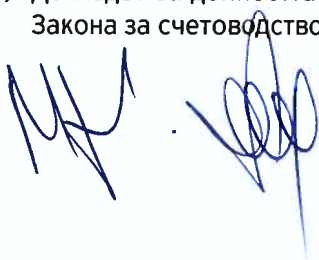
Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Ърнст и Янг Одит“ ООД и „АФА“ ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2021 година на Универсален пенсионен фонд „ДСК-Родина“ АД от общото събрание на акционерите на „Пенсионно осигурителна компания ДСК-Родина“ АД, проведено на 25 март 2021 г., за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2021 година на Фонда представлява първи пълен ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Ърнст и Янг Одит“ ООД и пети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „АФА“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Фонда, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда и управляващата го Компания.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „АФА“ ООД:

Милка Начева Иванова
Управител и
Регистриран одитор, отговорен за одита

Рени Йорданова
Управител и
Регистриран одитор, отговорен за одита

18 март 2022 година
гр. София, България

Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица
Към 31 декември 2021 година

В хиляди лева	Прил.	2021	2020
АКТИВИ			
Парични средства и парични еквиваленти	5	237 722	264 044
Инвестиции по справедлива стойност	6	3 000 802	2 408 376
Деривативни активи по справедлива стойност, държани с цел управление на риска	6.1.1	1 219	2 878
Вземания	7	1 381	885
Общо активи		3 241 124	2 676 183
ПАСИВИ			
Задължения	8	5 864	8 657
Общо пасиви		5 864	8 657
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		3 235 260	2 667 526

Отчетът за нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с пояснителните Приложения към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 36.

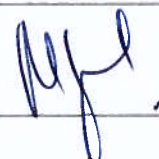

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 17.03.2022 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 18 март 2022 година

Одиторско дружество „Брнст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „АФА“ ООД
 	

**Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица
За годината, завършваща на 31 декември 2021 година**

В хиляди лева	Прил	2021	2020
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Приходи/печалби от управление на инвестиции и финансови активи			
Нетни приходи от лихви	12	17 936	15 021
Нетни печалби от валутна преоценка		40 149	-
Приходи от дивиденди		8 314	9 229
Нетни печалби от сделки с инвестиции		-	4 198
Нетни печалби от оценка на инвестиции по справедлива стойност	13	55 907	108 236
Други приходи		155	-
		122 461	136 684
Увеличения, произтичащи от осигурителна дейност			
Вноски за осигурени лица по сключени договори		320 179	261 262
Постъпили средства за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	11	360 687	228 183
Средства на лица, възобновили осигуряването си в УПФ		876	124
		681 742	489 569
ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЯ		804 203	626 253
НАМАЛЕНИЯ			
Разходи/загуба от управление на инвестиции и финансови активи			
Нетни загуби от валутна преоценка		-	48 401
Разходи за обезценка	7	388	372
Нетни загуби от сделки с инвестиции		744	-
Други разходи		318	176
		1 450	48 949
Намаления, произтичащи от осигурителна дейност			
Еднократно изплатени средства на осигурени лица, придобили право на пенсия		14	-
Изплатени средства на осигурени лица и техни наследници		9 648	5 520
Прехвърлени суми към други пенсионни фондове	11	138 130	102 509
Средства на лица променили осигуряването си от УПФ във фонд на ДОО		51 020	20 770
Прехвърлени средства към ФИПП за изплащане на пожизнени пенсии		766	-
Прехвърлени средства към ФРП за извършване на разсрочени плащания		1 404	-
Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителната компания	9	34 037	27 706
		235 019	156 505
ОБЩО НАМАЛЕНИЯ		236 469	205 454
УВЕЛИЧЕНИЕ НА НЕТНИТЕ АКТИВИ ЗА ГОДИНАТА		567 734	420 799
НЕТНИ АКТИВИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА		2 667 526	2 246 727
НЕТНИ АКТИВИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА		3 235 260	2 667 526

Отчетът за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с пояснителните приложения към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 36.
Финансовият отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 17.03.2022 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 18 март 2022 година

Одиторско дружество „Брнст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „АФА“ ООД
	

Отчет за паричните потоци
За годината, завършваща на 31 декември 2021 година

В хиляди лева	Прил.	2021	2020
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления свързани с осигурени лица		320 178	261 262
Плащания, свързани с осигурени лица и техните наследници		(9 576)	(5 484)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	11	245 587	144 402
Средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	11	(23 030)	(18 728)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от УПФ към фонда на ДОО		(54 340)	(19 210)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от фонда на ДОО към УПФ при възобновено осигуряване в УПФ		876	124
Парични потоци към фонда за изплащане на пожизнени пенсии		(766)	-
Парични потоци към фонда за разсрочени плащания		(1 404)	-
Плащания към пенсионноосигурителната компания		(33 598)	(27 759)
Получени лихви, нетно		15 907	15 877
Получени дивиденди		8 062	9 542
Постъпления от продажба на инвестиции		2 266 590	1 805 297
Плащания за покупка на инвестиции		(2 764 248)	(2 194 146)
Парични потоци от сделки с чуждестранна валута		3 640	(2 550)
Други парични потоци		(200)	12
Нетно намаление на паричните средства и паричните еквиваленти за годината		(26 322)	(31 361)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	5	264 044	295 405
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	5	237 722	264 044

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с пояснителните Приложения към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 36.

Финансовият отчет на страниците е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина” АД и е подписан на 17.03.2022 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 18 март 2022 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит” ООД:	Одиторско дружество „АФА” ООД:
	

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

ПОК “ДСК - Родина” АД (Компанията), ЕИК 121507164, получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване. На 06.10.2000 г. Управителният съвет на Компанията приема Решение за учредяване на Универсален спестовно кооперативен пенсионно осигурителен фонд “Родина” (УСКПОФ), който Компанията управлява и представлява съгласно разрешение за управление на УПФ „ДСК - Родина” № 343 – УПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор.

УСКПОФ е регистриран на 16.02.2001 г. по фирмено дело 1779/2001 и е с БУЛСТАТ 130479810. С решение на СГС от 19.12.2003 г. наименованието на УСКПОФ е променено на Универсален пенсионен фонд “ДСК – Родина” (УПФ “ДСК – Родина”, УПФ или Фонда). Седалището и адресът на управление на Компанията е: гр. София, 1000, бул. „Александър Стамболийски” № 101, ет.4

Към 31 декември 2021 г. в УПФ “ДСК - Родина” членуват 689 557 осигурени лица с активни осигурителни партии.

Фондът се управлява от ПОК ДСК Родина АД (Компанията) и се представлява от изпълнителните ѝ директори. Фондът няма служители. В състава на Управителния съвет на Компанията през 2021 г. се извършиха следните промени - г-жа Доротея Николаева Николова беше освободена от длъжност, като за нови членове на съвета бяха избрани г-н Боян Филипов Стефов и г-жа Диана Дечева Митева. На всички останали членове на Управителния съвет и Надзорния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД през 2021г., мандатите бяха продължени с още 5 (пет) години. ПОК „ДСК- Родина” АД се представлява заедно от двама изпълнителни директори или от изпълнителен директор и прокурист.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (Кодекса или КСО), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Лицата, родени след 31.12.1959 г. се осигуряват в Универсален пенсионен фонд за допълнителна пенсия, ако са осигурени по реда на част първа на Кодекса за социално осигуряване, с изключение на лицата, които са избрали да се осигуряват във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване. Осигурителното правоотношение възниква от датата на сключване на първия осигурителен договор или от датата на служебното разпределение във Фонда, а в случаите на възобновяване на осигуряването по реда на чл.124а от КСО – от първо число на месеца, следващ месеца на избора. При промяна на участието на осигуреното лице от един в друг съответен фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване правоотношението с дружеството, управляващо Фонда, в който лицето преминава, възниква от датата на прехвърляне на средствата по индивидуалната му партида.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски, чийто размер се определя в Кодекса за социално осигуряване. Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд, се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда. За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

От 01 юли 2004 г. индивидуалните партии се водят в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Тя се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към пенсионноосигурителното дружество за заплащане на такси и удържки съгласно Кодекса и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурените лица и пенсионерите. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията, която го е учредила и го управлява. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия от страна на Компанията, както и загуби от дейността ѝ.

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност, продължение

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- Допълнителна пожизнена пенсия за старост при условията на чл. 167 от Кодекса;
- Допълнителна пожизнена пенсия за старост и до една година преди навършване на възрастта на съответното осигурено лице за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО, при условие че натрупаните средства по индивидуалната му партида позволяват отпускане на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО.
- Еднократно или разсрочено изплащане до 50 % на натрупаната по индивидуалната партида сума, при трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто;
- Еднократно или разсрочено изплащане на средства от индивидуалната партида в случаите по чл. 167а от Кодекса;
- Еднократно или разсрочено изплащане на суми на наследниците на починало осигурено лице и на пенсионер при условията на чл. 170 от Кодекса.

Размерът на допълнителната пожизнена пенсия за старост се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партиди на лицата, таблицата за смъртност и средна продължителност на предстоящия живот, публикувана от Националния статистически институт и техническия лихвен процент, одобрени от КФН.

Компанията предоставя следните видове допълнителни пожизнени пенсии за старост:

- пожизнена пенсия без допълнителни условия;
- пожизнена пенсия с период на гарантирано изплащане;
- пожизнена пенсия, включваща разсрочено изплащане на част от средствата до навършване на избрана от пенсионера възраст.

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуалната си партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, съобразно условията на чл. 171 от Кодекса за социално осигуряване. Осигурените лица имат право да променят осигуряването си от УПФ във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване /ДОО/ съобразно условията на Кодекса за социално осигуряване. Тези лица могат да възобновят осигуряването си в УПФ след изтичане на една година от избора за промяна на осигуряването по реда на чл. 124а от КСО.

Съгласно Кодекса са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на КСО, Компанията, управляваща Фонда, сключва договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда. Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

2. Съществени счетоводни политики

2.1. Приложими стандарти

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

При изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд е приложен специалният стандарт МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване“ (МСС 26), съдържащ специфичните изисквания относно финансовите отчети на пенсионните фондове. Всички останали стандарти се прилагат при изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд в степенята, в която не са заменени от изискванията на МСС 26.

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет на Фонда е изготвен на база на принципа на действащо предприятие.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.2. База за изготвяне, продължение

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на:

- Деривативни финансови инструменти по справедлива стойност;
- Инвестиции по справедлива стойност.

2.3. Сравнителни данни

Фондът представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), закръглени до хиляда. Българският лев е функционалната валута на УПФ.

2.5. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат през всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в Приложение 4 по отношение на оценката на финансови инструменти.

2.6. Финансови приходи и разходи

Приходите от лихви по инвестиции в дългови инструменти се начисляват текущо пропорционално на времевата база и договорен лихвен процент, а за финансови активи по амортизирана стойност (вземания и парични средства и парични еквиваленти) - чрез прилагане на метода на ефективната лихва.

Разликите от промените на справедливата стойност на инвестициите по справедлива стойност, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена при сделки с тях, се признават като текущ финансов приход или разход.

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

В отчета за паричните потоци получените лихви се представят намалени с платените лихви като част от покупната цена на придобитите през годината инвестиции.

2.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс за деня на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка).

Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода се отчитат като приходи и разходи по валутни операции.

Основните валутни курсове спрямо българския лев са както следва:

	31 декември 2021	31 декември 2020
1 EUR (фиксиран)	1.95583 BGN	1.95583 BGN
1 USD	1.72685 BGN	1.59386 BGN
100 JPY	1.5001 BGN	1.54623 BGN

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти

2.8.1. Инвестиции на пенсионния фонд

Инвестициите на УПФ се отчитат по справедлива стойност и включват дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, корпоративни облигации, акции, права и дялове и деривативи. В случаите на продаваеми ценни книжа, справедливата стойност е пазарната цена. За инвестиции, които не се търгуват на активни пазари справедливата стойност се определя чрез прилагане на оценъчни модели. Фондът признава инвестициите, отчитани по справедлива стойност на датата на уреждане. При първоначално признаване инвестициите на пенсионния фонд се отчитат по справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица при възникването им.

Когато планът притежава инвестиции, за които не е възможно да се направи приблизителна оценка на справедливата стойност, се оповестява причината, поради която не се използва справедлива стойност.

Ценни книжа, които имат фиксирана цена на изплащане на падежа и които са придобити с цел да съответстват на задълженията на плана или на конкретна част от тях, могат да се отчитат на базата на окончателната им цена на изплащане, като се приема постоянна норма на възвръщаемост до падежа им.

Когато планът притежава инвестиции, за които не е възможно да се направи приблизителна оценка на справедливата стойност, като например пълна собственост върху предприятие, се оповестява причината, поради която не се използва справедлива стойност. Доколкото инвестициите се отчитат по стойности, различни от пазарната или справедливата стойност, се оповестява и справедливата стойност.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата стойност на инвестициите в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

2.8.2. Вземания и парични средства и парични еквиваленти

Първоначално признаване и оценяване

При първоначално признаване Фондът отчита парични средства и парични еквиваленти и вземания, използвани в дейността на Фонда, по справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване, към която се прибавят или съответно приспадат разходите пряко свързани с осъществяване на сделката.

Бизнес моделът на Фонда за управление на вземанията и парични средства и парични еквиваленти се позовава на начина, по който то управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете. Фондът е определил бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани, за да се съберат договорените парични потоци за парични средства и парични еквиваленти и вземания.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Фондът се е ангажира да купи или продаде актива.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти

2.8.2. Вземания и парични средства и парични еквиваленти, продължение

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване вземанията и паричните средства и парични еквиваленти на Фонда, използвани в дейността му, се класифицират като Финансови активи по амортизирана стойност.

Фондът оценява финансовите активи по амортизирана стойност, ако са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:

- Финансовият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него; и
- Условието на договора за финансов актив поражда парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват при прилагане на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Обезценка

Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като самостоятелен показател – разходи за обезценка. В края на всеки отчетен период Фондът признава коректив за загуби за очаквани кредитни загуби от вземанията и парични средства и парични еквиваленти. В края на всеки отчетен период Фондът актуализира оценката на изменението в кредитния риск на съответния финансов инструмент. Фондът оценява загубата от обезценка за финансовия инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. Ако кредитният риск на финансовия инструмент не е значително увеличен от първоначалното признаване, Фондът оценява загубата от обезценка за дадения финансов инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

При оценката за определяне на значително увеличение на кредитния риск Фондът отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Фондът сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Фондът разглежда както количествена, така и качествена информация, която е разумна и подкрепяща, включително исторически опит и информация за бъдещо развитие. Следната информация се взема предвид при оценката дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване:

- съществуващо или очаквано значително влошаване на външния (ако е наличен) или вътрешния кредитен рейтинг на финансовия инструмент;
- значимо влошаване на външните пазарни индикатори за кредитен риск за дадения финансов инструмент, например значително увеличение на кредитния спред, цените на суап за кредитно неизпълнение за длъжника или продължителността на времето или степента, до която справедливата стойност на финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност;
- съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в бизнес, финансови или икономически условия, които се очаква да причинят значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си;
- съществуващо или очаквано значително влошаване на оперативните резултати на длъжника;
- значителни увеличения на кредитния риск по отношение на други финансови инструменти на същия длъжник;
- актуална или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на длъжника, което води до значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си по дълга.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.2. Финансови активи по амортизирана стойност, продължение

Обезценка, продължение

Независимо от резултата от горната оценка, Фондът приема, че кредитният риск по вземания и парични средства и парични еквиваленти се е увеличил значително от първоначалното признаване, когато договорните плащания са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Фондът не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

Фондът редовно следи за ефективността на използваните критерии при определянето дали има значително увеличение на кредитния риск и ги преразглежда, за да подсури, че критериите са в състояние да идентифицират значително увеличение на кредитния риск преди сумата да стане просрочена.

Фондът счита следните обстоятелства за настъпване на неизпълнение за целите на управление на вътрешния кредитен риск:

- нарушение на финансовите условия от страна на длъжника; или
- информацията, разработена вътрешно или получена от външни източници, показва, че е малко вероятно длъжникът да плати на кредиторите, включително на Фонда, изцяло (без да се отчитат обезпеченията, държани от Фонда).

Независимо от горния анализ, Фондът счита, че е настъпило неизпълнение, когато дадено вземане или парични средства и парични еквиваленти са с над 90 дни просрочие, освен ако Фондът има разумна и подкрепяща информация, за да докаже, че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение.

Вземане или парични средства и парични еквиваленти са с кредитна обезценка, когато едно или повече събития оказват негативно въздействие върху оценката на бъдещите парични потоци от този финансов актив. Доказателство, че даден финансов актив е с кредитна обезценка, включва наблюдаеми данни за следните събития:

- а) значителни финансови затруднения на емитента или длъжника;
- б) нарушение на договора, като неизпълнение или събитие на просрочие;
- в) кредиторът(ите) на длъжника, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на длъжника, предоставя на длъжника отстъпка (и), която кредиторът(ите) не би предоставил в противен случай;
- г) става вероятно длъжникът да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация.

Измерването на очакваните кредитни загуби е функция от вероятността за неизпълнение, загубата при неизпълнение (т.е. размера на загубата при неизпълнение) и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещето развитие, както е описано по-горе. Експозицията при неизпълнение за вземания и парични средства и парични еквиваленти, се състои от брунтата балансова стойност на активите към датата на отчетния период.

За вземания и парични средства и парични еквиваленти очакваната кредитна загуба се оценява като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Фонда в съответствие с договора и всички парични потоци, които Фондът очаква да получи, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Фондът признава печалба или загуба от обезценка в отчета за промените в нетните активи за всички вземания и парични средства и парични еквиваленти със съответстваща корекция на тяхната балансова стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по *паричните средства и парични еквиваленти в банки*, Фондът прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Фондът прилага “тристепенен” модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody’s, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Фондът оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки. За търговски вземания МСФО 9 изисква опростен подход за оценка на загубата от обезценка на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.3 Отписване на инвестиции на пенсионния фонд и финансови активи по амортизирана стойност

Фондът отписва инвестиции на пенсионния фонд или финансови активи по амортизирана стойност, когато договорните права към паричните потоци от тях изтекат, или когато прехвърля правата за получаване на договорните парични потоци от тях в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването им. Всяко участие в прехвърлени финансови инструменти, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва част или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фондът нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, той отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Фондът отписва определени инвестиции и финансови активи, когато бъдат определени като несъбираеми - когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидирен или е влязъл в производство по несъстоятелност. Отписаните инвестиции и финансови активи все още могат да бъдат обект на дейности по принудително изпълнение съгласно процедурите за възстановяване на Фонда, като се вземат предвид правните консултации, когато е уместно. Всички възстановени суми се отчитат в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

2.8.4. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват основно задължения към Компанията.

Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност. Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

2.8.5. Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Фондът задължително има достъп. Фондът използва основно пазарния, и по-ограничено приходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котирани пазарни цени и дисконтирани парични потоци.

Справедливата стойност на инвестициите се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

При оценката на справедливата стойност на инвестициите на пенсионния фонд към 31 декември 2021 и 31 декември 2020, Фондът е приел следните критерии за определяне на активен пазар: сключени сделки в над 50% от работните сесии за предходния тримесечен период и над 1% от средния Free Float изтъргуван обем за същия период, като двете условия се прилагат кумулативно.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.5. Принципи за оценка по справедлива стойност, продължение

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фондът установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

2.8.6. Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на инвестициите на пенсионния фонд, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица на ежедневна база.

2.9. Такси и удръжки в полза на Компанията

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на УПФ, през 2021г. Компанията събира следните такси и удръжки от осигурените лица, определени в Правилника на Фонда:

- 3.75 % удръжка от всяка осигурителна вноска;
- Инвестиционна такса в размер на 0,75 % годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който те са били управлявани;

Компанията не събира такси при прехвърляне на средства от друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

Фондът не начислява други такси и удръжки, освен определените в Правилника за организацията на дейността му.

2.10. Промени в счетоводните политики и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения

Фондът е приложил за първи път някои стандарти и изменения, които влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г. Той не е приложил по-рано който и да било друг стандарт, разяснение или изменение, което е публикувано, но все още не е влязло в сила.

Реформа на референтните показатели на лихвените проценти – Фаза 2 – МСФО 9, МСС 39, МСФО 7, МСФО 4 и МСФО 16 (Изменения)

През август 2020 г. СМСС публикува Реформа на референтните показатели на лихвените проценти – Фаза 2, Изменения в МСФО 9, МСС 39, МСФО 7, МСФО 4 и МСФО 16, с което приключи работата си в отговор на реформата в IBOR.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.10. Промени в счетоводните политики и оповестявания, продължение

Нови и изменени стандарти и разяснения, продължение

Измененията предвиждат временни облекчения, които са свързани с ефектите за финансовата отчетност, когато междубанковият предлаган лихвен процент (IBOR) бъде заменен с алтернативен, почти безрисков лихвен процент (RFR). По конкретно измененията предоставят практически насоки при счетоводното отчитане на промените в базата за определяне на договорните парични потоци по финансовите активи и пасиви, като изискват корекция в ефективния лихвен процент, еквивалентна на промяната в пазарния лихвен процент. Също така измененията предоставят облекчения, свързани с прекратяване на хедж взаимоотношенията, включително временно освобождаване от необходимостта да се спазва изискването за отделно идентифициране, когато даден RFR инструмент бъде определен като хеджиране на рисков инструмент. В допълнение измененията в МСФО 4 са предназначени да позволят на застрахователите, които все още прилагат МСС 39, да получат същите облекчения, както предвидените в измененията, направени в МСФО 9. Направени са изменения и в МСФО 7 Финансови инструменти: оповестявания, които дават възможност на потребителите на финансовите отчети да разберат ефекта от реформата на референтните лихвени проценти върху финансовите инструменти и стратегията за управление на риска на Фонда. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г. По-ранното им приложение е разрешено. Прилагането е със задна дата, но Фондът не е длъжен да приписва предишни периоди. Тези изменения не са оказали влияние върху финансовия отчет на Фонда.

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

Публикуваните нови и изменени стандарти и разясненията към тях, които все още не са в сила, до датата на издаване на финансовия отчет на Фонда, са оповестени по-долу. Фондът възнамерява да приложи тези нови и изменени стандарти и разяснения, при условие че са приложими, когато влязат в сила.

МСФО 16 Отстъпки по наеми в контекста на Covid-19 след 30 юни 2021 г. (Изменения)

На 28 май 2020 г. Съветът по международни счетоводни стандарти издаде Отстъпки по наеми в контекста на Covid-19 – изменение на МСФО 16 Лизинги. Измененията осигуряват облекчение за лизингополучателите от прилагането на изискванията МСФО 16 във връзка с модификации по лизингови договори за отстъпки, възникнали като директен резултат от пандемията от COVID-19. Като практически целесъобразната мярка, лизингополучателят може да избере да не преценява дали отстъпките по наеми в резултат на пандемията COVID-19, представляват модификация на лизинга. Лизингополучател, който е избрал практически целесъобразната мярка осчетоводява всяка промяна в лизинговите плащания, възникнала в резултат на отстъпките по наеми заради пандемията от COVID-19 по същия начин, както би отчетел промяната съгласно МСФО 16, ако промяната не е модификация на лизинга. Изменението беше предвидено за приложение до 30 юни 2021 г., но тъй като ефектът от пандемията от Covid-19 продължава, на 31 март 2021 г. СМСС удължи периода за приложение на практически целесъобразната мярка до 30 юни 2022 г. Изменението е приложимо за годишни периоди, започващи на или след 1 април 2021 г.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.10. Промени в счетоводните политики, продължение

МСФО 17 Застрахователни договори

През май 2017 г. СМСС публикува МСФО 17 Застрахователни договори (МСФО 17), изчерпателен нов счетоводен стандарт за застрахователни договори, обхващащ признаването и оценяването, представянето и оповестяването. След влизането му в сила, МСФО 17 ще замени МСФО 4 Застрахователни договори (МСФО 4), който беше публикуван през 2005 г. МСФО 17 се прилага към всички видове застрахователни договори (т.е. животозастраховане, общо застраховане, пряко застраховане и презастраховане), независимо от вида на дружествата, които ги издават, както и по отношение на определени гаранции и финансови инструменти представляващи инвестиционните договори с дискреционно участие.

Ще се прилагат малко на брой изключения от обхвата. Общата цел на МСФО 17 е да осигури счетоводен модел за застрахователните договори, който е по-полезен и последователен за застрахователите. За разлика от изискванията в МСФО 4, които до голяма степен се базират на заварените, предишни, местни счетоводни политики, МСФО 17 осигурява изчерпателен модел за застрахователните договори, който обхваща всички съответни счетоводни аспекти. В ядрото на МСФО 17 стои общият модел, допълнен от:

- Конкретно адаптиране за договори с характеристики за пряко участие (подход на променливото възнаграждение)
- Опростен подход (подход за разпределение на премията) основно за краткосрочни договори.

МСФО 17 влиза в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., като се изисква сравнителна информация. По-ранното прилагане е допустимо, при условие че предприятието прилага също МСФО 9 на или преди датата, на която започва да прилага МСФО 17 за първи път. Възприемането на стандарта не се очаква да окаже влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

Изменения в МСС 1: Класификация на пасивите като текущи или нетекущи

През януари 2020 г. СМСС публикува изменения в параграфи 69 до 76 на МСС 1, чрез които се упоменават конкретно изискванията за класифициране на пасивите като текущи или нетекущи. Измененията поясняват:

- Какво се има предвид под право за разсрочване на уреждането
- Че трябва да съществува право за разсрочване в края на отчетния период
- Че класификацията не се засяга от вероятността предприятието да упражни правото си за разсрочване
- Че единствено, ако внедрен дериватив в конвертируем пасив сам по себе си е капиталов инструмент, условията на пасива няма да се отразят на неговата класификация.

През юли 2021 г. Съветът прие предварително решение да предложи няколко изменения в разясненията, предоставени през януари 2020 г. В частност Съветът реши да предложи, че ако правото за разсрочено уреждане за период от поне дванадесет месеца е предмет на спазването от страна на предприятието на определени условия след отчетната дата, то тези условия не се отразяват на това дали правото за разсрочване на уреждането съществува към отчетната дата за целите на класификацията на даден пасив като текущ или нетекущ. Допълнителни изисквания за представяне и оповестяване ще бъдат приложими при такива обстоятелства. Също така Съветът взе предварително решение да отсрочи датата за влизане в сила до не по-рано от 1 януари 2024 г. (от 1 януари 2023 г.).

Тези изменения все още не са приети от ЕС. Фондът ще анализира и оцени ефектите от новите изменения върху финансовото си състояние или резултатите от дейността.

Изменения в МСФО 3 Бизнес комбинации

През май 2020 г. СМСС публикува Изменения в МСФО 3 Бизнес комбинации – Препратка към концептуалната рамка. Измененията са предвидени да заменят препратката към Рамката за изготвяне и представяне на финансови отчети, публикувана през 1989 г., с препратка към Концептуалната рамка за финансово отчитане, публикувана през март 2018 г. без съществени изменения в нейните изисквания.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.10. Промени в счетоводните политики, продължение

Изменения в МСФО 3 Бизнес комбинации, продължение

Съветът добави също и изключение от принципа на признаване в МСФО 3 за избягване на потенциални печалби или загуби от "ден 2", възникващи по пасиви и условни задължения, които биха попаднали в обхвата на МСС 37 или КРМСФО 21 Налози, ако бъдат понесени отделно. В същото време Съветът реши да поясни съществуващите насоки в МСФО 3 за условните активи, които няма да бъдат засегнати от заместването на препратката към Рамката за изготвяне и представяне на финансови отчети. Измененията влизат в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г. и са приложими за бъдещи периоди. По-ранното приложение е позволено, ако по същото време или по-рано предприятието приложи и всички изменения, включени в Измененията в препратките към Концептуалната рамка в МСФО стандартите (Март 2018 г.). Възприемането на измененията не се очаква да окаже влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

Изменения в МСС 16 Имоти, машини и съоръжения: постъпления преди предвидената употреба

През май 2020 г. СМСС публикува Имоти, машини и съоръжения – постъпления преди предвидената употреба, като се забранява на предприятията да приспадат от цената на придобиване на имот, машина и съоръжение, каквито и да било постъпления от продажбата на артикули, произведени докато този актив бива привеждан до мястото и състоянието, необходими за да може той да функционира по начина, предвиден от ръководството. Вместо това предприятието признава приходите от продажбата на такива артикули и разходите за тяхното производство в печалбата или загубата. Изменението влиза в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г. и трябва да бъде прилагано в бъдещи периоди за имоти, машини и съоръжения, които са на разположение за употреба на или след началото на най-ранния представен период, през който предприятието прилага за първи път това изменение. Възприемането на измененията не се очаква да окаже влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

Изменения в МСС 37: Обременителни договори – разходи за изпълнение на договор

През май 2020 г. СМСС публикува изменения в МСС 37, упоменаващи кои разходи Фондът трябва да включи при оценката за това дали даден договор е обременителен или губещ. Измененията прилагат "подхода на пряко свързаните разходи". Разходи, които са пряко свързани с договор за предоставяне на стоки или услуги, включват както вътрешноприсъщите разходи, така и разпределение на разходи, пряко свързани с активите по договора. Общите и административните разходи не са свързани пряко с даден договор и се изключват, освен ако те изрично не подлежат на фактуриране към контрагента по договора.

Измененията влизат в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г. и трябва да се прилагат за бъдещи периоди. Възприемането на измененията не се очаква да окаже влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане – Дъщерно дружество в качеството на предприятие, прилагащо МСФО за първи път

Като част от процеса за годишни подобрения на МСФО - 2018-2020 г., СМСС публикува изменение в МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане. Изменението позволява на дъщерно предприятие, което избере да приложи параграф Г16(а) на МСФО 1 за оценяване на кумулативните разлики от превръщане на чуждестранна валута, да използва сумите, отчетени от компанията-майка, на база датата на прехода към МСФО на компанията-майка. Това изменение се прилага също и по отношение на асоциирани предприятия или съвместни предприятия, които избера да приложат параграф Г16(а) на МСФО 1. Изменението влиза в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г. По-ранното приложение е позволено. Възприемането на измененията не се очаква да окаже влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.10. Промени в счетоводните политики, продължение

МСФО 9 Финансови инструменти – Възнаграждения в теста на "10-те процента" за отписване на финансови пасиви

Като част от процеса за годишни подобрения на МСФО - 2018-2020 г., СМСС публикува изменение в МСФО 9. Изменението изяснява възнагражденията, които предприятието включва, когато оценява дали условията на нов или модифициран финансов пасив са съществено различни от условията на първоначалния финансов пасив. Тези възнаграждения включват само платените или получените между кредитополучателя и кредитодателя, включително възнагражденията, платени или получени или от кредитополучателя, или от кредитодателя от името на другия. Предприятието прилага изменението за финансови пасиви, които са модифицирани или заменени на или след началото на годишния отчетен период, през който предприятието прилага изменението за първи път. Изменението влиза в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г. като по-ранно приложение е позволено. Възприемането на изменението не се очаква да окаже влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

МСС 41 Земеделие – Данъчно облагане при оценяване по справедлива стойност

Като част от процеса за годишни подобрения на МСФО - 2018-2020 г., СМСС публикува изменение в МСС 41 Земеделие. Изменението премахва изискването в параграф 22 на МСС 41, съгласно което предприятията трябва да изключват паричните потоци, свързани с данъчно облагане, когато оценяват справедливата стойност на активите в обхвата на МСС 41. Предприятието прилага изменението за бъдещи периоди по отношение на оценки по справедлива стойност на или след началото на първия годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2022 г. По-ранното приложение е позволено. Възприемането на изменението не се очаква да окаже влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

Изменения в МСФО 10 и МСС 28 – Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие

През декември 2015 г. СМСС реши да отсрочи датата на влизане в сила на измененията до такава бъдеща дата, до която той е финализиран каквито и да било изменения, които възникват в резултат от проекта за проучване на Съвета, отнасящ се за метода на участие в собствения капитал. Измененията адресират противоречието между МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия по отношение на отчитането на загубата на контрол върху дъщерно дружество, което е продадено или е внесено в асоциирано или съвместно предприятие. Измененията поясняват, че пълният размер на печалбата или загубата се признава, когато трансферът към асоциираното предприятие или съвместното предприятие включва бизнес, отговарящ на дефиницията за бизнес в МСФО 3. Всяка печалба или загуба, възникваща в резултат от продажбата или вноската на активи, които не представляват бизнес, обаче, се признава единствено до степента на несвързаните участия на инвеститорите в асоциираното или съвместното предприятие. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Възприемането на измененията не се очаква да окаже влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети и Изложение за практика по МСФО 2: Оповестяване на счетоводни политики

През февруари 2021 г. Съветът публикува изменения в МСС 1 и Изложение за практика по МСФО 2 Извършване на преценки относно нивото на същественост (ИП), в което предоставя насоки и примери в помощ на предприятията при прилагането на преценки относно нивото на същественост при оповестяването на счетоводни политики. Измененията целят да подпомогнат предприятията при предоставянето на оповестявания на счетоводни политики, които са по-полезни чрез:

- Замяна на изискването към предприятията да оповестяват своите „съществени“ счетоводни политики с изискване да оповестяват своите „значими“ счетоводни политики; и
- Добавяне на насоки относно това как предприятията да прилагат концепцията за съществеността, когато вземат решения относно оповестяванията на счетоводните политики

Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. По-ранното приложение на измененията в МСС 1 е позволено, доколкото доколкото този факт е оповестен. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Възприемането на измененията не се очаква да окаже влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.10. Промени в счетоводните политики, продължение

Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки

През февруари 2021 г. Съветът публикува изменения в МСС 8, чрез които въвежда нова дефиниция за „счетоводни приблизителни оценки“. Измененията разясняват разликата между промени в счетоводните приблизителни оценки и промени в счетоводните политики и корекцията на грешки. Те също така разясняват по какъв начин предприятията използват техниките за оценяване и входящите данни за разработването на счетоводни приблизителни оценки.

Измененият стандарт пояснява, че ефектите върху дадена счетоводна приблизителна оценка в резултат на промяна във входящи данни или промяна в техниката за оценяване, представляват промени в счетоводните приблизителни оценки, ако не са в резултат на корекция на грешки от предходен период. Съветът запазва аспекта от дефиницията за счетоводни приблизителни оценки, че промените в счетоводните приблизителни оценки могат да са резултат от нова информация или нови развития.

Измененията влизат в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. По-ранното приложение е позволено. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Фондът ще анализира и оцени ефекта от новите изменения върху финансовото си състояние или резултатите от дейността.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, възникващи в резултат на една сделка

През май 2021 г. Съветът публикува изменения в МСС 12, които стесняват обхвата на позволените изключения от първоначалното признаване съгласно МСС 12, така че те вече не са приложими за сделки, които пораждат равни облагаеми и признаващи се за данъчни цели временни разлики. Измененията поясняват, че когато плащанията, които уреждат дадено задължение, се признават за данъчни цели, е въпрос за преценка дали тези приспадания за данъчни цели могат да бъдат отнесени към признатото във финансовия отчет задължение или към свързания с него актив. Тази преценка е важна при определянето дали при първоначалното признаване на актива и пасива съществува временна разлика.

Съгласно измененията изключенията в първоначалното признаване не са приложими за сделки, които при първоначалното признаване, пораждат равни облагаеми и признаващи се за данъчни цели временни разлики. То е приложимо, единствено ако признаването на лизингов актив и задължение по лизинг (или задължение за извеждане от експлоатация и компонент от актив, подлежащ на извеждане от експлоатация) пораждат облагаеми и признаващи се за данъчни цели временни разлики, които не са равни.

Измененията влизат в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.

Фондът трябва да прилага измененията по отношение на сделки, които възникват на или след началото на най-ранния представен сравнителен период. В допълнение, в началото на най-ранния представен сравнителен период, предприятието трябва също да признае отсрочен данъчен актив (при условие, че е на разположение достатъчна облагаема печалба) и отсрочен данъчен пасив за всички приспадащи се и облагаеми временни разлики, свързани с лизинги и задължения за извеждане от експлоатация. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Възприемането на измененията не се очаква да окаже влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска

УПФ „ДСК Родина” е изложено на следните видове риск при операциите си с инвестиции и финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация
- Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда.

Управлението на риска на Фонда се извършва от Комитет по управление на риска, който взема своите решения на база на анализи, оценки и предложения на отдел „Управление на риска”.

Процесът по измерване и управление на риска включва анализ на видовете рискове, на които са изложени активите на Фонда и в случай на превишение на тези рискове над предварително определено ниво отговарящо на рисковата толерантност на Фонда, вземане на решения за намаляването им.

3.1. Кредитен риск

„Кредитен риск” е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Ръководството разглежда три основни вида кредитен риск:

- Контрагентен риск – рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуърди, лихвени суапове, и други извънборсови инструменти разрешени от нормативната база. Компанията управлява този риск чрез лимит за стойността на нетното вземане от всички извънборсови сделки сключени с една насрещна страна като процент от нетните активи.
- „Рискова премия” - разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска или ипотечна облигация и държавна облигация със сходни параметри. Компанията анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитното качество на емитента.
- Инвестиционен кредитен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежеспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Ръководството управлява този риск като извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансови отчети, капиталова структура, обезпечение и управление и репутация на емитента.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя качеството на инвестициите и другите финансовите активи като максимална кредитна експозиция, на базата на рейтинги, извлечени приоритетно от Fitch. При липса на рейтинг от тази агенция са ползвани такива от Moody`s.

<i>В хиляди лева</i>	2021	2020
Български и чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
<i>Рейтинг AAA</i>	714 934	854 450
<i>Рейтинг AA+</i>	5 710	52 049
<i>Рейтинг AA</i>	62 383	15 101
<i>Рейтинг A+</i>	-	18 794
<i>Рейтинг A-</i>	56 545	16 373
<i>Рейтинг BBB</i>	875 486	391 416
<i>Рейтинг BBB-</i>	403 911	341 046
	2 118 969	1 689 229
Корпоративни облигации		
<i>Рейтинг A</i>	11 460	15 328
<i>Рейтинг A-</i>	28 051	-
<i>Рейтинг BBB+</i>	6 090	6 220
<i>Рейтинг BBB</i>	13 815	-
<i>Без рейтинг</i>	5 082	4 572
	64 498	26 120
Акции, права и дялове		
<i>Без рейтинг</i>	817 335	693 027
	817 335	693 027
	3 000 802	2 408 376

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Към 31 декември 2021 г. кредитният риск, свързан с държавния дълг е сравнително нисък. Фондът внимателно управлява този риск през годината и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е добро.

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни.

	2021	2020
<i>В хиляди лева</i>		
Австрия	5 710	52 049
България	263 593	250 868
Китай	-	18 794
Германия	570 222	603 781
Испания	56 545	16 373
Франция	62 383	15 101
Хърватия	116 178	23 226
Унгария	144 648	73 659
Индонезия	95 777	49 881
Италия	255 290	17 008
Мексико	129 593	58 128
Нидерландия	-	135 411
Румъния	274 318	259 692
САЩ	144 712	115 258
	2 118 969	1 689 229

- *счетоводно третиране* - отчетени по справедлива стойност;
- *риск на насрещна страна* - сделките се сключват DvP (доставка срещу плащане, с изключение на сделките с Български държавен дълг) и поради тази причина рискът от насрещната страна е сведен до минимум.
- *ликвидност* - емисиите представляват предимно емисии еврооблигации, издадени от съответните страни. Емисиите са качени за търговия на регулирани капиталови пазари. Текущо биват котираны обеми, по-големи от притежаваните, от множество борсови посредници и по тази причина считаме, че ликвидният риск е нисък.
- *влияние на риска от промяна на цената* - според правилата за управление на риска на Фонда, модифицираната дюрация е методът, чрез който се измерва лихвения риск на ценната книга. Основният риск при промяна на пазарната цена на дългов инструмент с фиксиран купон е промяната в пазарните лихвени проценти. Модифицираната дюрация е показател доколко пазарната цена на дадена дългова ценна книга е чувствителна към промяната на пазарните лихвени проценти.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя матуритетната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2021 <i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
Австрия	-	24	-	-	5 686	5 710
България	-	1 650	559	63 663	197 721	263 593
Германия	-	14	108	385 177	184 923	570 222
Испания	-	-	41	-	56 504	56 545
Франция	-	-	88	-	62 295	62 383
Хърватия	92	527	362	-	115 197	116 178
Унгария	-	-	323	-	144 325	144 648
Индонезия	-	517	618	-	94 642	95 777
Италия	-	-	96	153 837	101 357	255 290
Мексико	-	-	1 993	23 663	103 937	129 593
Румъния	-	2 238	2 906	-	269 174	274 318
САЩ	47	408	-	-	144 257	144 712
	139	5 378	7 094	626 340	1 480 018	2 118 969

31 декември 2020 <i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
Австрия	-	97	90	-	51 862	52 049
България	-	1 912	554	65 456	182 946	250 868
Китай	-	-	3	-	18 791	18 794
Германия	-	714	75	-	602 992	603 781
Испания	-	-	12	-	16 361	16 373
Франция	-	-	38	-	15 063	15 101
Хърватия	92	-	139	-	22 995	23 226
Унгария	-	-	207	-	73 452	73 659
Индонезия	-	-	672	49 209	-	49 881
Италия	-	-	8	-	17 000	17 008
Мексико	146	-	768	11 413	45 801	58 128
Нидерландия	-	-	324	-	135 087	135 411
Румъния	-	1 818	2 751	-	255 123	259 692
САЩ	-	711	-	-	114 547	115 258
	238	5 252	5 641	126 078	1 552 020	1 689 229

3.2. Пазарен риск

Ръководството на Компанията идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла от ценни книжа на Фонда.

3.2.1. Лихвен риск

„Лихвен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2.1. Лихвен риск, продължение

Ръководството измерва лихвения риск чрез следните количествени методи:

„Дюрация” – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. Използва се методът на модифицираната дюрация да измери и управлява лихвения риск, свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапове, фючърси базирани на лихвени проценти и фючърси базирани на облигации.

Таблиците по-долу представят лихвените активи на Фонда към 31 декември 2021г. и 31 декември 2020 г. по тяхната балансова стойност съгласно лихвените им условия и матуритетната им структура.

31 декември 2021		Инструменти с фиксиран лихвен процент					
В хиляди лева	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	До 1	Между	Между 3	Между 1	Над 5
			месец	1 и 3	месеца и 1	и 5	
		процент	година	месеца	година	години	години
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	237 722	-	237 722	-	-	-	-
Инвестиции	2 183 467	4 881	207	5 567	7 285	646 194	1 519 333
Общо	2 421 189	4 881	237 929	5 567	7 285	646 194	1 519 333

31 декември 2020		Инструменти с фиксиран лихвен процент					
В хиляди лева	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	До 1	Между	Между 3	Между 1	Над 5
			месец	1 и 3	месеца и 1	и 5	
		процент	година	месеца	година	години	години
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	264 044	-	264 044	-	-	-	-
Инвестиции	1 715 349	4 374	238	5 363	5 746	141 307	1 558 321
Общо	1 979 393	4 374	264 282	5 363	5 746	141 307	1 558 321

Чувствителност на нетните активи към промяна на лихвените нива

Чувствителността към промяната на лихвените проценти и нейното отражение в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица, определена чрез метода на модифицираната дюрация е показана в следващата таблица:

В хиляди лева	100 базисни точки
	промяна в лихвените нива
Към 31 декември 2021	133 891
Към 31 декември 2020	132 186

3.2.2. Валутен риск

„Валутен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент деноминиран във валута различна от Лев и Евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лев/евро.

Ръководството измерва валутния риск чрез използване на историческа волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото и количественото определяне на експозицията на валутата като процент от нетните активи на съответния пенсионен фонд.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.2. Валутен риск, продължение

Таблиците по-долу представят експозициите на Фонда по видове валути към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г.

В хиляди лева	Към 31 декември 2021				
	Лева	Евро	Йени	Долари	Общо
Активи					
Парични средства и парични еквиваленти	190 675	10 051	-	36 996	237 722
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	40 258	223 335	-	-	263 593
Корпоративни облигации	-	5 082	-	-	5 082
Акции, дялове, права	70 808	3 347	-	-	74 155
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 710 664	-	144 712	1 855 376
Чуждестранни корпоративни облигации	-	59 416	-	-	59 416
Чуждестранни акции, дялове, права	-	308 658	24 329	410 193	743 180
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	362	857	1 219
Вземания	235	602	-	544	1 381
Общо	301 976	2 321 155	24 691	593 302	3 241 124
Пасиви					
Задължения	5 864	-	-	-	5 864
Общо	5 864	-	-	-	5 864

В хиляди лева	Към 31 декември 2020				
	Лева	Евро	Йени	Долари	Общо
Активи					
Парични средства и парични еквиваленти	199 230	7 056	-	57 758	264 044
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	250 868	-	-	250 868
Корпоративни облигации	-	4 572	-	-	4 572
Акции, дялове, права	62 025	2 747	-	-	64 772
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 323 103	-	115 258	1 438 361
Чуждестранни корпоративни облигации	-	21 548	-	-	21 548
Чуждестранни акции, дялове, права	-	105 937	134 535	387 783	628 255
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	138	2 740	2 878
Вземания	2	783	-	100	885
Общо	261 257	1 716 614	134 673	563 639	2 676 183
Пасиви					
Задължения	8 657	-	-	-	8 657
Общо	8 657	-	-	-	8 657

Фондът управлява чуждестранната валутната експозиция чрез сключване на форуърдни договори, чрез които потенциалната загуба от валутна обезценка се компенсира пропорционално от промяната в стойността на форуърда. Към 31.12.2021 г. откритата валутна експозицията (валута извън евро и лев) е в размер на 14 241 хил. лв. (2020: 7 137 хил. лв.) При изменение на валутните курсове с 5% нетните активи на фонда биха се изменили с 712 хил. лв. (2020: 357 хил. лв.)

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.3. Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Ръководството измерва ценовия риск чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- Историческа волатилност измерена чрез стандартно отклонение
- β -коефициента към индексите на съответните пазари

При невъзможност за прилагане на гореописаните два метода, ръководството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени финансови инструменти като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

Стандартното отклонение за 2021 година е 3.23% (2020: 5.44%), което при 95% доверителен интервал не предполага дневни загуби, надвишаващи 10 880 хил. лв. (2020: 15 097 хил. лв.)

3.3. Ликвиден риск

„Ликвиден риск” е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

В следващите таблици е представен анализ на активите и пасивите на Фонда, анализирани според остатъчните договорни срокове до падеж:

Остатъчни договорни падежи на активите и пасивите по техните балансови стойности към 31 декември 2021г.

В хиляди лева

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	237 722	-	-	-	-	-	237 722
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 650	559	63 663	197 721	-	263 593
Корпоративни облигации	69	8	4	4 908	93	-	5 082
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	74 155	74 155
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	139	3 728	6 535	562 677	1 282 297	-	1 855 376
Чуждестранни корпоративни облигации	68	181	187	19 758	39 222	-	59 416
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	743 180	743 180
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	1 219	-	-	-	-	-	1 219
Вземания	780	8	-	-	-	593	1 381
Общо активи	239 997	5 575	7 285	651 006	1 519 333	817 928	3 241 124
Пасиви							
Задължения към ПОК	3 058	-	-	-	-	-	3 058
Други задължения	980	1 318	483	-	-	25	2 806
Общо пасиви	4 038	1 318	483	-	-	25	5 864

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

Компанията извършва регулярно анализ на текущата ликвидност на активите и пасивите на Фонда. На база на актюерски изчисления ръководството на Компанията очаква предстоящите плащания на осигурени лица или на техни наследници в предвидените в Правилника случаи в срок от една година да са в размер на 13 580 хил. лв. Допълнително, ръководството на Компанията очаква в срок от една година трансфери на средства на лицата по реда на чл.46 от КСО от Фонда към Сребърния фонд и на средства на лицата по реда на параграф 51 от ПЗР на КСО от Фонда към НОИ в общ размер на 84 116 хил. лв. При условията на текущото законодателство, свързано с фазата на изплащането, се очаква за новите пенсионери - жените от набори 1960 г. и 1961 г. през следващата 2022 г. да бъдат прехвърлени от УПФ съответно в ФРП и ФИПП общо 24 739 хил. лв., като от двата фонда за изплащане ще продължи изплащането на съответния пенсионен продукт.

В резултат на анализа към 31.12.2021 г. задълженията към Компанията се погасяват в рамките на един месец.

Остатъчни договорни падежи на инвестиции и финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към

31 декември 2020г.

В хиляди лева

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	264 044	-	-	-	-	-	264 044
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 912	554	65 456	182 946	-	250 868
Корпоративни облигации	69	8	3	4 372	120	-	4 572
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	64 772	64 772
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	238	3 340	5 088	60 622	1 369 073	-	1 438 361
Чуждестранни корпоративни облигации	-	103	101	15 163	6 181	-	21 548
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	628 255	628 255
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	2 878	-	-	-	-	-	2 878
Вземания	100	-	-	-	-	785	885
Общо активи	267 329	5 363	5 746	145 613	1 558 320	693 812	2 676 183
Пасиви							
Задължения към ПОК	2 532	-	-	-	-	-	2 532
Други задължения	1 331	3 449	1 331	-	-	14	6 125
Общо пасиви	3 863	3 449	1 331	-	-	14	8 657

3.4. Законов риск

„Законов риск” – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулация.

Ръководството наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези ограничения.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.5. Политически риск

„Политически риск“ – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Фондът осъществява своята дейност.

Ръководството наблюдава политическия риск чрез присъдения кредитен рейтинг на държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента, както и наблюдение на политическата обстановка в държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента.

3.6. Риск от концентрация

„Риск от концентрация“ е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Фондът следва съществуващите регулации, касаещи инвестиционната дейност на пенсионните фондове в България, и диверсифицира инвестиционния портфейл по всеки един от споменатите по-горе компоненти.

Измерването на риска от концентрация се осъществява от Ръководството, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент (група свързани лица) като процент от нетните активи.

Експозициите към инвестиции надвишаващи 5% от нетните активи на УПФ са ДЦК на Република България, Германия, Румъния и Италия. (31.12.2020 г.: Република България, Германия, Румъния и Нидерландия), както и паричните средства в банката-попечител.

Таблиците по-долу представят концентрацията по географски региони на акции, дялове и права към 31 декември 2021 и 31 декември 2020:

В хиляди лева	Към 31 декември 2021				
	България	Европа	Япония	САЩ	Общо
Индексни фондове (ETF)	-	131 215	85 407	404 171	620 793
АДСИЦ	7 675	-	-	-	7 675
Акции	62 550	50 573	-	71 814	184 937
Дялове	3 930	-	-	-	3 930
Общо акции, дялове и права	74 155	181 788	85 407	475 985	817 335

В хиляди лева	Към 31 декември 2020				
	България	Европа	Япония	САЩ	Общо
Индексни фондове (ETF)	-	79 227	127 452	284 833	491 512
АДСИЦ	6 120	-	-	-	6 120
Акции	55 391	26 710	7 083	102 950	192 134
Дялове	3 261	-	-	-	3 261
Общо акции, дялове и права	64 772	105 937	134 535	387 783	693 027

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.7. Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда

Обемите на дейността на Фонда през 2021 г. не са засегнати съществено от пандемичното положение. През по-голямата част от 2021 г. фондът продължава да бъде във фаза на акумулиране на средства, като изходящите парични потоци са основно плащания към други пенсионни фондове за осигурени лица, решили да прехвърлят партидите и осигуряването си в друг пенсионен фонд или към НОИ. През 2021г. има и изходящи парични потоци във връзка с настъпили осигурителни случаи на осигурени лица придобили право на пенсия. Фондът притежава достатъчно парични средства и високоликвидни финансови активи, които да гарантират нормалното му функциониране.

Развитието на финансовите пазари продължава да е във фокуса на наблюдение от страна на ръководството на Компанията и то продължава текущо да следи за поява на инвестиционни и други рискове и респективно на последици от пандемията върху дейността и финансовите резултати на управляваните от нея фондове.

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Оценка на финансовите инструменти

Фондът определя справедлива стойност на финансовите инструменти, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2021	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	943	Метод на нетната балансова стойност на активите (НСА)	НСА не е пазарна оценка на активите	Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Акции	9 108	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличаване (намаляване) на очаквания ръст с 1% би довело до увеличение (намаление) на стойността с 2 923 хил.лв. (0.09% от нетните активи на фонда). Увеличение (намаление) на дисконтовия фактор от 1% би довело до намаление (увеличение) на стойността с 1 701 хил.лв.
Корпоративни облигации	201	Дисконтирани парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Увеличение (намаление) на нетния марж с 1% би довело до увеличение (намаление) с 1 916 хил.лв. Увеличение (намаление) на дисконтовия фактор с 1% ще доведе до намаление (увеличение) на стойността с 5 хил.лв.

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2020	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	1 152	Метод на нетната балансова стойност на активите (НСА)	НСА не е пазарна оценка на активите	Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Акции	652	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличаване (намаляване) на очаквания ръст с 1% би довело до увеличение (намаление) на стойността с 52 хил.лв. Увеличение (намаление) на дисконтовия фактор от 1% би довело до намаление (увеличение) на стойността с 40 хил.лв.
Корпоративни облигации	198	Дисконтирани парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Увеличение (намаление) на нетния марж с 1% би довело до увеличение (намаление) с 118 хил.лв. Увеличение (намаление) на дисконтовия фактор с 1% ще доведе до намаление (увеличение) на стойността с 5 хил.лв.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Справедливи стойности от Ниво 3

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3 към 31 декември 2021.

<i>В хиляди лева</i>	Капиталови ценни книжа	Дългови ценни книжа	Общо
Салдо на 1 януари 2021	1 804	198	2 002
Печалби/ (Загуби), включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	(173)	19	(154)
Покупки	-	-	-
Продадени и падежирани	-	(16)	(16)
Изходящи трансфери от Ниво 3	(260)	-	(260)
Входящи трансфери към Ниво 3	8 680	-	8 680
Салдо на 31 декември 2021	10 051	201	10 252

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3 към 31 декември 2020.

<i>В хиляди лева</i>	Дялови ценни книжа	Дългови ценни книжа	Общо
Салдо на 1 януари 2020	953	248	1 201
Печалби/ (Загуби), включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	(331)	(26)	(357)
Покупки	945	-	945
Продадени и падежирани	(267)	(24)	(291)
Изходящи трансфери от Ниво 3	-	-	-
Входящи трансфери към Ниво 3	504	-	504
Салдо на 31 декември 2020	1 804	198	2 002

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Таблиците по-долу показват балансовите и справедливите стойности на инвестициите и финансовите активи към 31 декември 2021 и 31 декември 2020 г., включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности на финансови активи, различни от тези оценявани по справедлива стойност, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност:

		Балансова стойност			Справедлива стойност					
		Прид.	По справедлива стойност	Заеми и вземания	Арути финанс ови пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
31 декември 2021										
<i>В хил. лева</i>										
Инвестиции по справедлива стойност										
	6	74 155	-	-	-	74 155	64 104	-	10 051	74 155
	6	743 180	-	-	-	743 180	743 180	-	-	743 180
	6	263 593	-	-	-	263 593	263 593	-	-	263 593
	6	1 855 376	-	-	-	1 855 376	1 855 376	-	-	1 855 376
	6	5 082	-	-	-	5 082	-	4 881	201	5 082
	6	59 416	-	-	-	59 416	59 416	-	-	59 416
	6.1.1	1 219	-	-	-	1 219	-	1 219	-	1 219
		3 002 021				3 002 021	2 985 669	6 100	10 252	3 002 021

Ръководството на компанията счита, че балансовата стойност на вземания, парични средства и еквиваленти, както и задължения е приблизително равна на справедливата им стойност поради техния краткосрочен характер.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

31 декември 2020

		Балансова стойност			Справедлива стойност			
		По справедлива стойност	Засми и вземания	Арути финанс ови пасиви	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
<i>В хил. лева</i>	<i>Прегл.</i>	По справедлива стойност	Засми и вземания	Арути финанс ови пасиви	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Инвестиции по справедлива стойност								
Акции, дялове и права	6	64 772	-	-	62 968	-	1 804	64 772
Чуждестранни акции, дялове и права	6	628 255	-	-	628 255	-	-	628 255
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	250 868	-	-	250 868	-	-	250 868
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	1 438 361	-	-	1 438 361	-	-	1 438 361
Корпоративни облигации	6	4 572	-	-	-	4 374	198	4 572
Чуждестранни корпоративни облигации	6	21 548	-	-	21 548	-	-	21 548
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	2 878	-	-	-	2 878	-	2 878
		2 411 254			2 402 000	7 252	2 002	2 411 254

Приложения към финансовия отчет

5. Парични средства и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	2021	2020
Парични средства в разплащателни сметки в банки	237 722	264 044
	237 722	264 044

Наличните към 31.12.2021 г. парични средства по текущи сметки на Фонда са в банката попечител (Алианс Банк България), с присъден кредитен рейтинг по Fitch BVB+ (2020г.: Fitch BVB+).

Изходящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, в размер на 115 100 х. лв. (2020 г.: 83,781 х. лв.) са били прихванати срещу входящи парични потоци на осигурени лица на база протоколи между фондовете (виж Приложение 12).

6. Инвестиции по справедлива стойност

<i>В хиляди лева</i>	2021	2020
<i>Инвестиции по справедлива стойност</i>		
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	263 593	250 868
Корпоративни облигации	5 082	4 572
Акции, дялове и права	74 155	64 772
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	1 855 376	1 438 361
Чуждестранни корпоративни облигации	59 416	21 548
Чуждестранни акции, дялове и права	743 180	628 255
	3 000 802	2 408 376

6.1. Деривативни финансови инструменти по справедлива стойност, държани с цел управление на риска

Към 31 декември 2021г. Фондът има отворени сделки с деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари и валутен форуърд за продажба на японска йена. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

31 декември 2021	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	24.01.2022г	334 000 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	24.01.2022г	1 600 000 000.00

Реализираните през 2021 г. загуби от деривативни финансови инструменти, отчетани по справедлива стойност, са в размер на 44 028 хил. лв. Съответно реализираните печалби, от оценка на активи, чиито валутен риск е управляван, през 2021 г. са в размер на 44 134 хил. лв.

Към 31 декември 2020 г. Фондът има отворени сделки с деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари и валутен форуърд за продажба на японска йена. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

Приложения към финансовия отчет

6. Инвестиции по справедлива стойност, продължение

6.1. Деривативни финансови инструменти по справедлива стойност, държани с цел управление на риска, продължение

31 декември 2020	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	22.01.2021г.	348 000 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	22.01.2021г.	8 450 000 000.00

Реализираните през 2020 г. печалби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност, са в размер на 32 480 хил. лв. Съответно реализираните загуби, от оценка на активи, чиито валутен риск е управляван, през 2020 г. са в размер на 32 533 хил. лв.

6.1.1. Деривативни активи по справедлива стойност, държани с цел управление на риска

<i>В хиляди лева</i>	2021	2020
- валутни деривативни финансови инструменти	1 219	2 878
	1 219	2 878

7. Вземания

Вземанията на Фонда включват вземания, свързани с инвестиции (просрочени лихвени плащания, вземания за дивиденди и други) и други краткосрочни вземания.

<i>В хиляди лева</i>	2021	2020
Вземанията, свързани с инвестиции, които не са напълно обезценени включват:	594	785
- <i>нетни вземания за главници</i>	489	648
- <i>нетни вземания за лихви</i>	105	137
Вземания за дивиденди	544	100
Други вземания, свързани с инвестиции	41	-
Други текущи вземания	202	-
	1 381	885

Към датата на съставяне на финансовия отчет са налице емитенти, които са регистрирали просрочие по дължими лихви и/или главници, водещи до предсрочна изискуемост на емисията. През 2021г. е начислена обезценка в размер на 388 хил. лв. по изброените емисии. Вземанията са надлежно предявени в рамките на съответните производства по несъстоятелност и приети от синдика.

Приложения към финансовия отчет

7. Вземания, продължение

Таблицата предоставя информация за начислените обезценки към края на отчетния период – данни за емисия, процент за извършената обезценка и стойност.

31 декември 2021

В хиляди лева

Емитент	ISIN	Вземане преди обезценка към 31 декември 2021	Начислена обезценка през 2021г.	Общо обезценка към 31 декември 2021	Нетно вземане към 31 декември 2021	% Обезценка
"ЕВРОЛИЗИНГ" ЕАД	BG2100025076	-	9	-	-	100%
"Фарин" ЕАД	BG2100015069	2 185	184	1 905	280	87.19%
„Еврокредит " ЕАД	BG2100047062	258	15	256	2	99.22%
Northern Lights Bulgaria	XS0834163601	12 413	-	12 413	-	100%
"Никром" АД	BG2100044069	748	82	436	312	58.32%
„Балканстрой Инженеринг Груп" АД	BG2100009062	1 543	98	1 543	-	100%
		17 147	388	16 553	594	

31 декември 2020

В хиляди лева

Емитент	ISIN	Вземане преди обезценка към 31 декември 2020	Начислена обезценка през 2020г.	Общо Обезценка към 31 декември 2020	Нетно Вземане към 31 декември 2020	% Обезценка
"ЕВРОЛИЗИНГ" ЕАД	BG2100025076	191	12	191	-	100%
"Фарин" ЕАД	BG2100015069	2 144	195	1 721	423	80.31%
„Еврокредит " ЕАД	BG2100047062	243	17	241	2	99.07%
Northern Lights Bulgaria	XS0834163601	11 457	-	11 457	-	100%
"Никром" АД	BG2100044069	698	50	354	344	50.73%
„Балканстрой Инженеринг Груп" АД	BG2100009062	1 445	98	1 445	-	100%
„Балканкар заря" АД	BG2100015077	16	-	-	16	-
		16 194	372	15 409	785	

8. Задължения

Задълженията на Фонда включват задължения за начислени такси и удържки към Компанията и други краткосрочни задължения.

В хиляди лева	2021	2020
Задължения към ПОК „ДСК – Родина" АД, в т.ч.	3 058	2 532
- за такси от осигурителни вноски	1 015	856
- за инвестиционна такса	2 043	1 676
	-	-
Задължения за превеждане на средства за лица променили осигуряването си от УПФ във фонд на ДОО съгласно чл. 4Б	2 781	6 111
Други краткосрочни задължения	25	14
	5 864	8 657

Приложения към финансовия отчет

9. Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителната компания

В хиляди лева	2021	2020
Такси и удържки		
Удържка от осигурителни вноски	12 009	9 798
Инвестиционна такса	22 028	17 908
	34 037	27 706

10. Резерви

10.1. Резерви за гарантиране на минимална доходност, образувани от Фонда и пенсионноосигурителното дружество

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията е задължена да постига минимална доходност при управлението на активите на Фонда. Минималната доходност се определя от съответния регулативен орган на базата на постигнатата доходност от управлението на активите на всички фондове от съответния вид за предходния 24-месечен период, съгласно Наредба № 12 от 10.12.2003 г. на КФН. За гарантиране на минималната доходност се създават резерви във Фонда и Компанията.

Когато постигнатата доходност от Универсалния пенсионен фонд е с над 40 на сто по-висока от средната постигната доходност за съответния вид пенсионен фонд или превишава с 3 процентни пункта средната - което от двете числа е по-голямо, средствата от доходността над този процент се заделят за резерв от съответния фонд (*Резерв за гарантиране на минимални вноски, образуван във Фонда*). Стойността на резерва не може да надвишава 1 на сто от нетните активи на Фонда.

Задължително за гарантиране на минимална доходност при управление на Фонда, Компанията създава *Резерв за гарантиране на минимална доходност*. Резервът за гарантиране на минимална доходност се заделя към края на всеки месец като процент от нетните активи на Фонда, определен съгласно изискванията на КСО. Резервът за гарантиране на минимална доходност се формира от собствени средства на Компанията като размерът му не може да е по-малък 0.5% и по-голям от 1,5% (31.12.2020 г.: не по-малък от 1% и не по-голям от 3%) от стойността на нетните активи на фонда, намалени със стойността на резерва за гарантиране на минимална доходност, формиран в съответния фонд, съгласно изискваната на КСО.

Ако постигнатата доходност на Универсалния пенсионен фонд е под минималната доходност, разликата се покрива от резерва във Фонда. Когато средствата от резерва във Фонда не са достатъчни, Компанията покрива недостига със средствата от резерва, формиран в Компанията. В случай, че се наложи използването на резерв за гарантиране на минималната доходност, Компанията прехвърля средства към съответния фонд и тези средства се разпределят по партидите на осигурените лица.

Определеният размер на минималната доходност към 31 декември 2021 г. от КФН за последния 24-месечен период за всички УПФ е отрицателен и възлиза на -0,06 %. Докато постигнатата доходност от управлението на активите на Фонда към 31 декември 2021 г. е 3,06% и надхвърля определения минимален размер съгласно Наредба № 12 от 10.12.2003 г. на КФН. Постигнатата доходност не изисква образуване на резерв за гарантиране на минималната доходност във Фонда.

10.2. Резерв за гарантиране на brutните вноски, образувани от пенсионноосигурителното дружество

За гарантиране сумата на brutния размер на преведените във Фонда вноски, Компанията създава *резерв за гарантиране на brutния размер на вноските (резерв за гарантиране на brutните вноски)*. Изисквания към формирането, изчисляването и поддържането на *резерва за гарантиране на brutния размер на вноските*, допълването на резервите до изискуемия размер и освобождаването на средства от тях се определят в КСО и Наредба на КФН. Резервът се създава през 2021 г. като в него се прехвърлят средствата, освободени от резерва за гарантиране на минимална доходност в резултат на промени в КСО, влизащи в сила през 2021 г.

Резервът се формира от:

1. собствени средства на пенсионноосигурителното дружество;
2. прехвърлените средства по реда на чл. 193а, ал. 4, т. 2 от Кодекса;
3. средствата, преведени по чл. 192б, ал. 6, т. 1 и ал. 8 от Кодекса.

Приложения към финансовия отчет

10. Резерви

10.2. Резерв за гарантиране на brutните вноски, образувани от пенсионноосигурителното дружество, продължение

Резервът за гарантиране на brutния размер на вноските се заделя към края на всеки месец в размер на 0.5% от нетните активи на Универсален пенсионен фонд, изчислена към края на последния работен ден на съответния месец.

11. Средства на осигурени лица, прехвърлени от/ към други пенсионни фондове

<i>В хиляди лева</i>	2021	2020
Средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	360 687	228 183
Прихвращения съгласно споразумения с други пенсионни фондове	(115 100)	(83 781)
Входящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	245 587	144 402
Средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	138 130	102 509
Прихвращения съгласно споразумения с други пенсионни фондове	(115 100)	(83 781)
Изходящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	23 030	18 728
Нетни парични потоци от други пенсионни фондове	222 557	125 674

12. Нетни приходи от лихви

<i>В хиляди лева</i>	2021	2020
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	4 197	4 137
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	15 895	12 970
Корпоративни облигации	452	465
Чуждестранни корпоративни облигации	733	339
Парични средства в разплащателни сметки в банки	(3 341)	(2 890)
	17 936	15 021

13. Нетни печалби от оценка на инвестиции по справедлива стойност

<i>В хиляди лева</i>	2021	2020
Акции, дялове и права	20 154	(9 400)
Чуждестранни акции, дялове и права	119 790	68 941
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	(8 608)	(241)
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	(30 777)	17 170
Корпоративни облигации	527	(652)
Чуждестранни корпоративни облигации	(1 151)	(62)
Деривативни финансови инструменти	(44 028)	32 480
	55 907	108 236

Приложения към финансовия отчет

14. Оповестяване на свързани лица

За УПФ „ДСК – Родина” свързани лица са ПОК „ДСК - Родина” АД, „Банка ДСК” ЕАД като неин мажоритарен акционер, ОТП Банк като мажоритарен акционер в капитала на „Банка ДСК” ЕАД, всички дружества, които са част от финансовата група на „Банка ДСК” ЕАД и ОТП Банк, както и ключовия ръководен персонал на ПОК ДСК – Родина АД.

Сделките с ПОК „ДСК – Родина” АД се състоят от такси и удържки, регламентирани съгласно КСО и Правилника за дейността на Фонда, като те са разгледани по – подробно в приложение 9, а задълженията на Фонда към Компанията са оповестени в приложение 8. Задълженията на Фонда към Компанията се уреждат в кратки срокове в зависимост от периодите на възникването им. През 2021 г., респ. 2020 г., УПФ „ДСК – Родина” не е осъществявал сделки със свързани лица извън таксите и удържките, оповестени по-горе.

15. Данъчно облагане

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Приходите от инвестиране на активите на фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физически лица. Услугите по допълнителното пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

16. Събития след датата на отчета

На 24 февруари 2022 г. започналият военен конфликт между Русия и Украйна, който продължава и към датата на издаване на този финансов отчет, води до сътресения на водещите финансови пазари по света., На Руската федерация са наложени икономически санкции от страна на Европейския съюз, САЩ и други държави. Проблемите с веригите на доставка, породени и от пандемията COVID-19, се очаква да се усложнят още повече вследствие на този конфликт на територията на Украйна. Очаква се и значително повишаване на цените на петрола, газа и други суровини, както и повишена инфлация на глобално ниво. Към 31 декември 2021 г. Фондът няма експозиции към Русия или Украйна.

Поради непредсказуемата динамика и развитието на този конфликт, обхватът и ефектите върху дейността на Фонда, респективно за неговата бъдеща дейност, активи и пасиви, е сложно и практически невъзможно да бъдат оценени с точност на този етап. Първоначалната оценка на ръководството е, че не са идентифицирани обстоятелства и фактори, които да поставят под въпрос валидността на принципа-предположение за действащо предприятие.

Освен описаното по-горе, няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет на Фонда.